

**ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ
ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА О СЛИВУ РЕКЕ САВЕ
ЗА ПЕРИОД 1. АПРИЛ 2018. – 30. ЈУН 2019.**

**8. састанак држава страна Оквирног споразума
Сарајево, 24. октобар 2019.**

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР.....	5
1. Увод	6
2. Интегрално управљање водама.....	9
2.1. Управљање речним сливом.....	9
2.2. Управљање поплавама.....	10
2.3. Спречавање и контрола акцидената	14
3. Пловидба	15
3.1. Обнова и развој водног пута на реци Сави.....	15
3.2. Безбедност пловидбе и повезани технички стандарди.....	17
4. Управљање подацима и информацијама.....	20
4.1. Гео-информациона питања.....	20
4.2. Хидролошка и метеоролошка питања.....	21
5. Међусекторска и развојна питања	23
5.1. Прилагођавање на климатске промене	23
5.2. Nexus процене у сливу реке Саве	23
5.3. Одрживи речни туризам	23
5.4. Заједнички акциони план за слив реке Саве – наставак активности.....	24
6. Правна и финансијска питања	25
6.1. Правна питања	25
6.2. Финансијска питања.....	27
7. Сарадња и укључивање заинтересованих страна.....	28
8. Преглед достигнућа и препоруке за даљи рад.....	31
ДОДАЦИ	33
ДОДАТАК I. Попис тела држава страна надлежних за имплементацију Оквирног споразума	34
ДОДАТАК II. Попис чланова и заменика чланова Савске комисије.....	36
ДОДАТАК III. Међународни споразуми релевантни за слив реке Саве	37
ДОДАТАК IV. Попис пројеката у вези са Оквирним споразумом	40
ДОДАТАК V. Одабрани догађаји које је организовала или коорганизовала Савска комисија за време извештајног периода	44
ДОДАТАК VI. Попис скраћеница	46

ПРЕДГОВОР

На самом почетку, желим да нагласим да је овај састанак држава страна Оквирног споразума организован пре "уобичајеног" периода од две године између два састанка. По мом мишљењу, то је добар знак, који указује на чињеницу да је на овом састанку требало да се представе или усвоје неки конкретни резултати сарадње земаља слива реке Саве, а тај састанак је највиши механизам доношења одлука у складу са Оквирном споразуму.

У том смислу, желим да нагласим два врло конкретна резултата: (i) припрему првог заједничког Плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве, који је овде представљен као службени предлог Савске комисије као и (ii) довршетак врло сложеног заједничког напора – успостављања оперативне верзије Система за прогнозу и упозорење на поплаве у сливу реке Саве.

Значајни напори уложени су и у свим другим областима сарадње, како би се остварио даљи напредак у спровођењу Оквирног споразума. У *управљању водама* остварен је значајан напредак када је реч о припреми другог Плана управљања сливом реке Саве. У области *пловидбе* напори су били усредсређени на уклањање уских грла на критичним секторима пловног пута реке Саве као и на наставак рада на стандардима у вези са пловидбом, у складу с најновијим напретком у Унији у тој области. Кад је реч о размени података и информација, значајно су побољшани и географски и хидролошки информациони системи. Међу конкретним производима, који су уједно пример добре сарадње земаља кроз Савску комисију, желим споменути хидролошки модел за целокупан слив реке Саве, који се тренутно надограђује, те хидраулички модел реке Саве и главних притока који је испоручен земљама на коришћење 2019. године.

Пажњу све више посвећујемо питањима одрживог развоја. Након припреме *Заједничког акционог плана за слив реке Саве* 2017. године као програмског документа којим се усмерава пут даљег развоја региона, Савска комисија је

активно учествовала и у наставку активности – припреми *Програма за интегрисани развој коридора реке Саве и Дрине*, под вођством Светске банке, пружајући нужне информације и кроз састанке и дијалог са представницима банке. Комисија је такође уложила значајно време у припрему пројектних предлога усмерених на подршку планираним активностима, у складу с Оквирним споразумом и његовим важећим протоколима.

Дужна пажња посвећена је укључивању заинтересованих страна, поново са нагласком на укључивање младих генерација у расправе о релевантним питањима на нивоу слива.

Постоји све већи интерес за резултате сарадње међу земљама у склопу Савске комисије. Током протеклог периода представили смо свој рад и искуства на разним међународним догађањима, а уједно смо били и домаћини представницима институција с готово свих континената.

Желим да нагласим како ми је изузетна част да председавам међународном организацијом каква је Савска комисија.

На крају овог кратког обраћања, у својству председавајућег Савске комисије желим да захвалим свим онима који су пружили допринос оствареним резултатима: надлежним институцијама држава страна, представницима земаља у стручним групама Комисије, Секретаријату, мојим колегама члановима Комисије, као и свим другим појединцима и установама који су дали допринос нашем раду те пружили подршку нашим програмима и пројектима.

Радујем се наставку тог заједничког рада и у будућности.

Игор Пејић
председавајући Међународне комисије за
слив реке Саве

1. Увод

Оквирни споразум о сливу реке Саве (Оквирни споразум) потписан је 3. децембра 2002. године у Крањској Гори, а ступио је на снагу 29. децембра 2004. године. Реч је о јединственом међународном споразуму којим се интегришу сви аспекти управљања водним ресурсима.

Кључни циљ Оквирног споразума је прекогранична сарадња како би се остварили следећи циљеви:

- успостављање међународног режима пловидбе на реци Сави и њеним пловним притокама,
- успостављање одрживог управљања водама у сливу реке Саве, и
- предузимање мера за спречавање или ограничење опасности и за смањење и уклањање штетних последица, укључујући последице поплава, леда и суша и случајева испуштања по воду опасних материја.

Основна начела прописана Оквирним споразумом укључују следеће:

- сарадњу на основу суверене једнакости, територијалног интегритета, узајамних користи и добре вере како би се остварили циљеви Оквирног споразума, као и на бази редовне размене информација у сливу, сарадње са међународним организацијама и усклађености са Оквирном директивом о водама Европске уније (2000/60/ЕС), као и
- разумно и праведно коришћење водних ресурса, кроз примену мера усмерених на обезбеђење интегритета водног режима у сливу и смањење прекограничних утицаја узрокованих привредним и другим активностима држава страна, уз поштовање "начела ненаношења штете".

Оквирни споразум о сливу реке Саве спроводе државе стране кроз своје одређене националне институције. Спровођење координише Међународна комисија за слив реке Саве (Савска комисија, ISRBC). Савска комисија се састоји од по два представника сваке државе стране, једног члана и једног заменика члана. Савска комисија задужена је за низ задатака и одговорности како је то дефинисано Анексом I уз Оквирни споразум о сливу реке Саве – Статутом Међународне комисије за слив реке Саве и поседује способност доношења одлука о сопственом раду, буџету и поступцима, као и у области пловидбе као и усвајању препорука о свим другим питањима. Стални Секретаријат, са седиштем у Загребу, делује као извршно тело Савске комисије. Вредну подршку Савској комисији пружа шест сталних стручних група, три *ad hoc* стручне групе и једна пројектна стручна група које су тренутно активне.

Савска комисија је одржала 51 редовну и посебну седницу од свог оснивања 27. јуна 2005. године. Поред тога, организовано је и шест стратешких састанака Савске комисије како би се расправила поједина стратешка питања. Током извештајног периода (1. април 2018. – 30. јун 2019. године) организоване су три редовне седнице Савске комисије.

Редовни Састанак страна (MoP) одржава се најмање једном сваке две године, при чему је главни циљ да се осигура стално праћење спровођења Оквирног споразума. На састанцима Страна прати се рад Савске комисије, доноси се одлуке на бази предлога и препорука Савске комисије као и пружа усмерење за даље активности које могу бити потребне у сврху остварења циљева Оквирног споразума.

Досад је одржано седам састанака држава страна: у Загребу 1. јуна 2007. године; у Београду 1. јуна 2009. године; у Брду 31. маја и 1. јуна 2011. године; у Сарајеву 31. маја 2013. године; у Загребу 2. децембра 2014. године; у Београду 1. јуна 2016. године и на Бледу 7. јуна 2018. године. Поред тога одржана су и два министарска састанка (у Београду 16. јуна 2014. и у Брчком 6. јула 2015. године) како би се расправило актуелно стање спровођења Оквирног споразума, с посебним нагласком на питања заштите од поплава.

Слика 1. Седми састанак држава страна – Блед, 7. јуна 2018.

У складу с чланом 14. Оквирног споразума о сливу реке Саве, Савска комисија је дужна да подноси извештаје о спровођењу Оквирног споразума састанцима Страна. Овај Извештај обухвата кључна досад остварена постигнућа у спровођењу Оквирног споразума, усредсређујући се на период од 1. априла 2018. до 30. јуна 2019. године.

Снага конвенција и њихових протокола примарно лежи у њиховом успешном спровођењу на националном нивоу. У складу са Методологијом трајног праћења спровођења Оквирног споразума, све државе стране поднеле су путем тела наведених у члану 6. Оквирног споразума националне извештаје о спровођењу Оквирног споразума, укључујући законодавне, регулаторне или друге мере које су предузеле са циљем спровођења одредби Оквирног споразума у пракси. Седми национални извештаји тако пружају добру прилику за оцењивање напретка у остваривању циљева одређених Оквирним споразумом, користећи анализу постојећег стања и трендова у областима управљања водама и пловидбе, као и активности предузетих у сврху спровођења Оквирног споразума на националном нивоу, а уједно пружају добру прилику и за разматрање потребних додатних напора. Главни закључци националних извештаја уграђени су у овај сажети извештај. У складу са Методологијом, доступне су и интегралне верзије свих националних извештаја на интернет страници Савске комисије (www.savacommission.org).

Детаљан преглед активности и резултата остварених током извештајног периода представљен је у поглављима 2-8 овог извештаја. Додаци извештају, пружени у сврху употпуњавања информација, садрже пописе номинованих националних институција држава страна (Додатак I); чланова и заменика чланова Савске комисије (Додатак II); међународних споразума релевантних за слив реке Саве (Додатак III); пројеката повезаних са Оквирним споразумом покренутих, спроведених или у фази спровођења

током извештајног периода, као и планираних пројеката (Додатак IV); одабраних догађања које је Савска комисија организовала или коорганизовала (Додатак V). Попис скраћеница придодан је као Додатак VI Извештају.

2. Интегрално управљање водама

Током извештајног периода уложени су значајни напори у наставак свих активности у вези са интегралним управљањем водама, укључујући активности у вези са другим циклусом планирања управљања речним сливом, управљањем ризицима од поплава, питањима наноса, спречавањем акцидената, као и активности у вези са развојем повезаних интегрисаних система, укључујући даља побољшања хидролошких и хидрауличких модела.

Међутим, вреди посебно нагласити довршетак првог заједничког Плана управљања ризицима од поплава (Sava FRMP) као и успостављање и почетак оперативног коришћења Система за прогнозу и упозорење на поплаве у сливу реке Саве (Sava FFWS) као најмерљивије резултате у заједничким напорима земаља партнера.

Узимајући у обзир чињеницу да се главнина активности спроводи кроз пројекте, улажу се значајни напори у припрему разних пројеката усмерених на подршку остваривању циљева у приоритетним областима сарадње о којима су се државе стране споразумеле.

2.1. Управљање речним сливом

Израда Плана управљања сливом реке Саве (Sava RBM плана) захтева се у складу са чланом 12. Оквирног споразума и представља најзначајнији задатак у реализацији једног од коначних циљева Оквирног споразума – успостављању одрживог управљања водама у сливу реке Саве. Активности другог циклуса планирања управљања речним сливом започеле су 2015. године након што је први План одобрен на Петом састанку држава страна (одржаном у Загребу, 2. децембра 2014. године), а у међувремену су настављене. На темељу друге Анализе слива реке Саве и привременог прегледа значајних питања управљања водама у сливу реке Саве, докумената које је Савска комисија усвојила 2017. године, припремљен је оквир 2. Sava RBM плана. Оквир плана, по природи радни документ који се развија, припремљен је уз посебну пажњу посвећену слабостима и недостацима идентификованим током припреме првог плана.

Стране Оквирног споразума потврдиле су на 7. састанку држава страна своју одређеност обезбеђењу прикладних људских и финансијских ресурса за припрему 2. Sava RBM плана. Даљи кораци у припреми 2. Sava RBM плана спроводе се на стручном нивоу, кроз рад повезаних стручних група Савске комисије. Но, за израду интегралног Sava RBM плана сматра се неопходном спољна финансијска помоћ. Фонд за регионалну сарадњу Европског привредног простора (ЕРР; ЕЕА) и Норвешке уочен је као прилика за добијање те врсте подршке. У том смислу, у јуну 2018. године, припремљен је и том фонду достављен нацрт пројекта под називом *"Развој техничке основе за међународно планирање управљања речним сливом у сливу реке Саве: иновативно превладавање недостатака у прекограничном управљању водама"*. Главни циљ пројекта је припрема 2. плана управљања сливом реке Саве, чиме би требало превладати главне недостатке првог плана користећи иновативне и најсавременије методологије у прекограничном управљању водама, а уједно је намера да се искористи дељење знања и размена најбољих пракси у управљању речним сливовима у Европи, а нарочито у сливу реке Дунав. Пројектни предлог прошао је прву селекциону фазу као један од 40 предлога међу више од 700 достављених предлога. Свеобухватни пројектни предлог припремљен је за подношење у јулу 2019. године, за другу и завршну фазу процене.

Протокол о управљању наносом који је ступио на снагу у октобру 2017. године омогућава размену информација међу државама странама путем Савске комисије о планираном вађењу наноса на годишњој основи. У ту сврху Савска комисија припремила је и у марту 2019. године странама проследила образац за достављање тражених информација. Релевантне информације о локацији и врсти вађења наноса, процени квалитете и количине наноса као и информације о збрињавању и третирању наноса очекују се од надлежних националних тела до пролећа/лета 2019. године. Стране ће до краја марта 2020. године поднети извештај о реализацији активности током 2019. године.

Узимајући у обзир чињеницу да је пољопривреда блиско повезана са управљањем водним ресурсима, у фебруару 2019. године, у сарадњи са ICPDR-ом, организована је Регионална радионица о изазовима и потребама водног и пољопривредног сектора у региону Саве. Главни циљ радионице био је да се стекне детаљнији увид из савског региона на тему изазова, потреба, интереса, очекивања и ограничења тих сектора као и уједно да се дође до разумевања који алати и мере јавних политика стоје на располагању или планирају да се уведу, или пак и даље недостају у земљама слива реке Саве, а могли би да помогну у остварењу одрживе пољопривреде у региону. Препоруке с радионице ће допринети даљој разradi документа са смерницама као стратешког оквира који пружа доследне приступе у оквиру којих земље дунавског слива могу интегрисати своје појединачне националне методе, у чему ће их се потицати.

2.2. Управљање поплавама

Довршетак Плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве (Sava FRM плана) као и почетак оперативног коришћења Sava FFWS-а представљају главна постигнућа током извештајног периода, како је раније споменуто.

Заједнички Sava FRM план припремљен је у складу са Протоколом о заштити од поплава уз Оквирни споразум, као и у складу с Директивом Европске уније о поплавама (2007/60/ЕЗ). Планом се успостављају заједнички циљеви управљања ризицима од поплава на нивоу целог слива и обезбеђује се доследан и координисан приступ у управљању ризицима од поплава у сливу. Треба нагласити да је, поред самих држава страна, и Црна Гора такође била активно укључена у израду плана, обезбеђујући тиме интегритет планирања за целокупни слив.

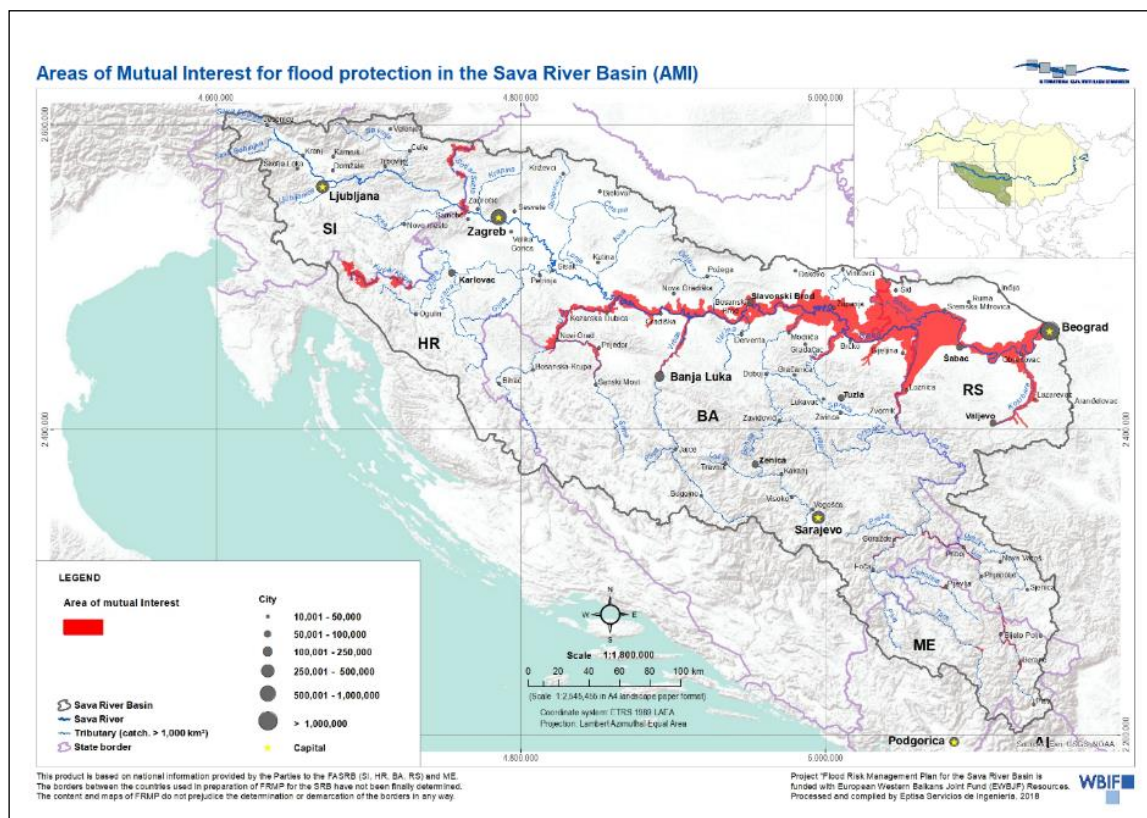
Заједничко разумевање циљева управљања ризицима од поплава на темељу међусобног интереса у сливу реке Саве, као и идентификовање међусобних користи за земље слива реке Саве, представљали су основу за припрему скупа мера које због свог обима или утицаја не могу значајно да повећају ризик од поплава на подручју друге земље уколико те мере нису координисане и уколико се у вези са њима не обезбеди сагласност међу заинтересованим земљама.

Чланом 6. Протокола о заштити од поплава уз Оквирни споразум успоставља се обавеза идентификовања подручја од заједничког интереса (АМI) за заштиту од поплава на нивоу слива реке Саве, као основних јединица за анализу ризика од поплава у Sava FRM плану. У складу с тим, идентификовано је 21 такво подручје, са укупном површином од 5.659 км², што представља 5,8% подручја слива реке Саве, а реч је о простору где живи 1,4 милиона људи.

У подручјима од заједничког интереса идентификовано је 38 структурних мера, укупне вредности веће од 250 милиона евра. Те мере дефинисане су на основу националних планова управљања ризицима од поплава у Хрватској и Словенији те на основу

планских и стратешких докумената у Босни и Херцеговини, Србији и Црној Гори. Националне мере представљене у Sava FRM плану доприносе смањењу могућности дуплирања радова, у сврху смањења ризика и ублажавања последица поплава на нивоу слива реке Саве.

Идентификоване су и 42 неструктурне мере. Углавном се односе на целокупна подручја од заједничког интереса или на слив реке Саве у целини. Током идентификовања неструктурних мера посебна пажња је посвећена прикупљању података, припреми студија и другим активностима усмереним на побољшање основа за идући циклус планирања.

Слика 2. Подручја од заједничког интереса за заштиту од поплава у сливу реке Саве – нацрт Sava FRMP-a

План уједно обрађује однос предложених мера и Sava RBM плана, а представљена је и прелиминарна процена структурних мера по разним параметрима. У плану се сажето обрађују и климатске промене као и њихов могући утицај на ризике од поплава.

Анализирани су и координациони механизми и сарадња на нивоу слива реке Саве у случају ванредних ситуација одбране од поплава, с препорукама за побољшања.

Савска комисија је доставила Sava FRM план као свој службени предлог¹ државама странама и Црној Гори на енглеском језику и свим службеним језицима. Одобрење Sava FRM плана очекује се на 8. састанку држава страна.

Још један значајан новији резултат сарадње земаља у сливу је успостављање Sava FFWS-a. Реч је о активности која је формално покренута у јуну 2016. године, а успешно

¹ Доступан на интернет страници Савске комисије:

http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/sfrmp_micro_web/sfrmp_officialproposal/savafrmp_srp.pdf

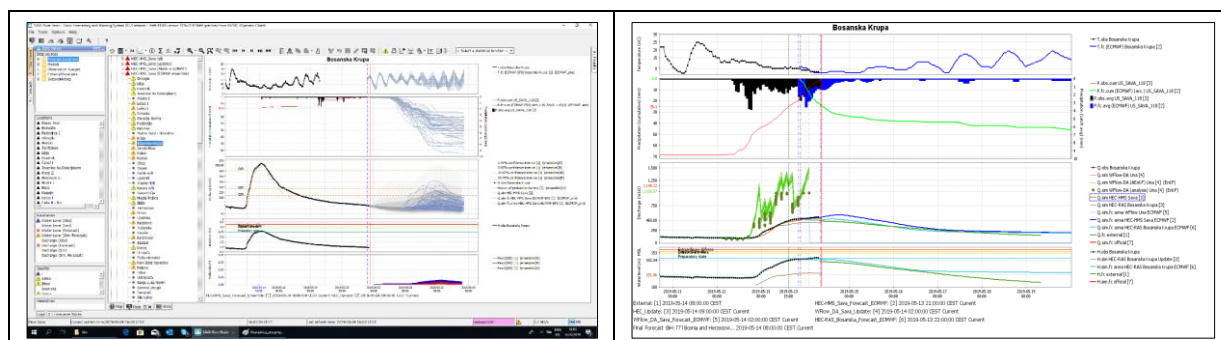
је довршена предајом потпуно оперативне верзије система 25. октобра 2018. године. Sava FFWS се заснива на Delft-FEWS платформи која се примењује у низу сликова у свету. Платформа је флексибилна и омогућава интеграцију свих метеоролошких, хидролошких и хидрауличких модела који се користе у сливу. Сам систем је сложен, будући да је пројектован у облику једног централног системског сервера и три помоћна, распоређених у четири земље, при чему је дио система (архивски и веб сервер) смештен у седишту Савске комисије. Међутим, таква системска архитектура омогућава активну сарадњу свих националних институција, а истовремено се на тај начин обезбеђује осећај власништва. Табела у наставку укључује попис корисничких установа и улоге појединих установа у систему, о чему је постигнут договор за прву фазу оперативног коришћења.

Табела 1. Попис корисничких институција Sava FFWS-а

Држава	Институција	Напомене
Словенија	АРСО, Љубљана	Централни сервер
Хрватска	ДХМЗ, Загреб	3. помоћни сервер
	Хрватске воде, Загреб	
Босна и Херцеговина	ФХМЗ, Сарајево	
	РХМЗ РС, Бања Лука	
	АВП Сава, Сарајево	2. помоћни сервер
	ЈУ Воде Српске, Бијељина	
Србија	РХМЗ, Београд	1. помоћни сервер и тестни систем
Црна Гора	ЗХМС, Подгорица	
	ISRBC	Архивски и веб сервер

Sava FFWS ће засигурно пружити снажан допринос јачању организација одговорних за хидрометеоролошка питања и одбрану од поплава у земљама слива. Тај систем уједно представља и додану вредност за постојеће националне системе, а очекује се да ће заједничка прогностичка платформа обезбедити бољи ниво припремљености и оптималне мере ублажавања, чиме ће се значајно допринети смањењу последица поплава.

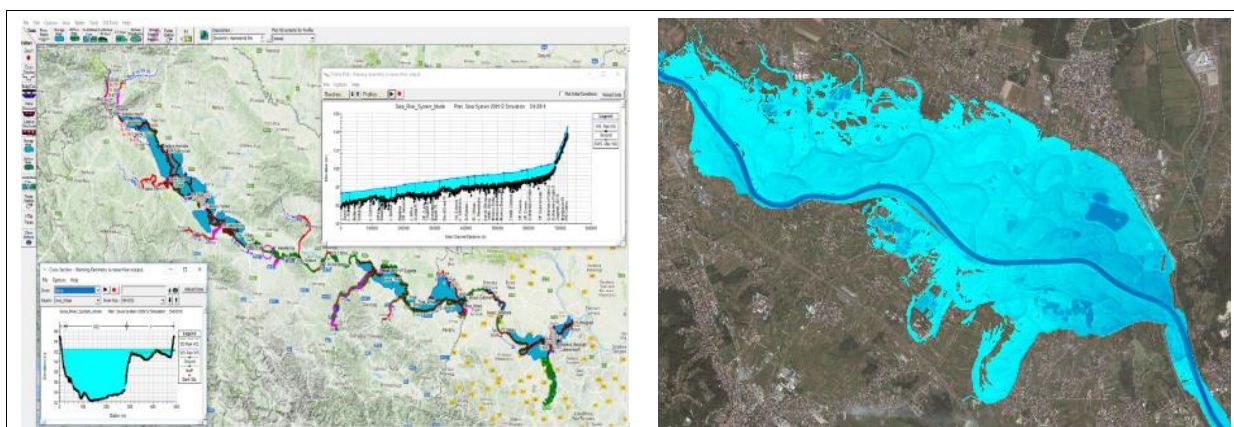
Имајући у виду да се чланом 9. Протокола о заштити од поплава од држава страна захтева да обезбеде редовно одржавање система након његовог успостављања, припремљен је Меморандум о разумевању о сарадњи у вези са редовним функционисањем и одржавањем Система за прогнозу и упозорење на поплаве у сливу реке Саве, којим се прецизно дефинишу права и обавезе свих корисника у оперативној фази кориштења система. Потписивање Меморандума очекује се на 8. састанку држава страна.

Слика 3. Sava FFWS у оперативном коришћењу

Дугорочни колективни напор – развој Sava FRM плана и Sava FFWS-а – добио је подршку у виду техничке помоћи пружене кроз Оквир за инвестиције на Западном Балкану (WBIF), у склопу пројекта *Унапређење заједничких активности за управљање поплавама у сливу реке Саве*. Пројектом је управљала Светска банка (WB), а успешно је довршен крајем 2018. године.

Дугорочна подршка Владе САД-а је настављена и закључена током извештајног периода уз значајне резултате остварене у хидролошко-хидрауличком моделирању. Након испоруке институцијама земаља слива реке Саве завршног хидролошког модела за целокупни слив реке Саве и одвојених модела за главне притоке у јануару 2017. године, хидраулички модел за реку Саву и њене главне притоке, који користи елементе/структуре новог модела и геометрију засновану на LiDAR-у, успешно је довршен и испоручен земљама слива у мају 2019. године. Напредна радионица за обуку на тему хидрауличког моделирања за учеснике из националних институција одржана је у мају 2018. године.

Слика 4. Хидраулички модел Sava HEC-RAS

Свечаност поводом довршетка друге фазе подршке Владе САД-а Савској комисији и државама странама организована је заједно са Амбасадом САД-а у Загребу, са амбасадором САД-а у Хрватској као домаћином. Свечаности су присуствовали високи функционери из земаља слива реке Саве, представници партнерских институција из САД-а, као и амбасадори САД-а у Босни и Херцеговини, Србији и Словенији односно њихови изасланици.

Слика 5. Свечаност поводом закључења 2. фазе подршке САД-а

Оба модела инкорпорирана су у Sava FFWS. Током извештајног периода почело је и додатно ажурирање хидролошког модела. То је нарочито важно будући да активност у потпуности спроводе национални стручњаци, уз координацију Секретаријата Савске комисије. Довршетак ове активности очекује се до краја 2019. године, а даља надоградња хидрауличког модела такође се планира на сличан начин.

2.3. Спречавање и контрола акцидентата

Међу три основна циља Оквирног споразума, циљ спречавања и контроле акцидентата обухвата сузбијање и ограничење опасности као и смањење или уклањање штетних последица акцидентата (члан 2.ц и члан 13.).

Стране Оквирног споразума користе Систем раног упозоравања на опасност од акцидентата (AEWS), који је развила и који одржава Међународна комисија за заштиту реке Дунав (ICPDR). Циљеви AEWS-а укључују пријем, обраду и пренос информација о загађењу као и брзо решавање ванредних ситуација и комуникацију информација о њима. AEWS се редовно тестира два пута годишње. Тестирања потврђују да су сви Главни међународни центри за узбуњивање (PIAC) у државама странама оспособљени да обављају кључне задатке, премда PIAC центри у Босни и Херцеговини и Србији још увек нису део националног система који је оперативан 24 часа дневно седам дана у недељи.

Током извештајног периода догодио се акцидент узрокован истицањем токсичне материје у реку Спречу близу места Лукавац (БиХ) 28. априла 2018. године. Остварена је добра сарадња релевантних PIAC центара из Босне и Херцеговине и Хрватске. Није забележен прекогранични утицај.

У сврху спровођења два важећа протокола – Протокола о спречавању загађења узрокованог пловидбом и Протокола о заштити од поплава – као и нацрта Протокола о ванредним ситуацијама, оцењује се да је неопходно да се побољшају оперативне реакције у ванредним ситуацијама, укључујући бољу интеракцију и сарадњу између надлежних тела за управљање речним сливом и сектора цивилне заштите. У ту сврху припремљен је пројектни предлог *Управљање ванредним ситуацијама код загађења вода у сливу реке Саве – WACOM* који је пријављен на 3. позив Дунавског транснационалног програма (DTP) у марту 2019. године. Други међусекторски пројектни предлог припремљен за исти позив DTP-а био *Међусекторски приступ с хидроенергетским и навигационим секторима за оперативне мере спречавања поплава у сливу реке Саве – INAS*, а главни циљ је да се развије међусекторски приступ подручјима хидроенергетике и пловидбе с утицајем на заштиту од поплава и управљање наносом у сливу реке Саве. Одлука о финансијској подршци очекује се до краја 2019. године. Детаљи у вези са тим и другим релевантним пројектима доступни су у Додатку IV овог Извештаја.

3. Пловидба

Напори у области пловидбе усредсредили су се током извештајног периода на наставак активности усмерених на обнову и развој пловидбе и саобраћаја на водном путу реке Саве. Истовремено је настављен рад на стандардима у вези са безбедношћу пловидбе и другим техничким стандардима, у складу са најновијим законским решењима Европске уније, при чему је посебна пажња посвећена деловању CESNI-ја у области професионалних квалификација за навигационо особље.

3.1. Обнова и развој водног пута на реци Сави

Имајући у виду нови договорени приступ обнови и развоју пловидбе на водном путу реке Саве, у склопу којег се подразумева да ће се започети с обновом најкритичнијих сектора пловног пута, државе стране и Савска комисија предузели су низ активности током извештајног периода.

У Србији су радови багеровања у сектору Камичак (ркм 82 – ркм 88) довршени 2018. године, а идентични радови су у сектору Шабац (ркм 90 – ркм 104) довршени 2019. године. На бази контролног прегледа стања, извршеног годину дана након довршетка радова у сектору Камичак, закључено је како су радови имали позитиван учинак али како није дошло до промена димензија пловног пута у пресецима током једногодишњег периода. Дуж целог сектора, најмања дубина на пуној ширини пловног пута од 75 м износи 2,5 м у ниском пловидбеном водостају. Најмања дубина на пуној ширини пловног пута у сектору Шабац износи 3 метра у ниском пловидбеном водостају.

Србија је уједно осигурала финансијска средства за припрему пројектне документације за обнову пловног пута у сектору ушћа Дрине, а почетак активности планиран је за 2019. годину.

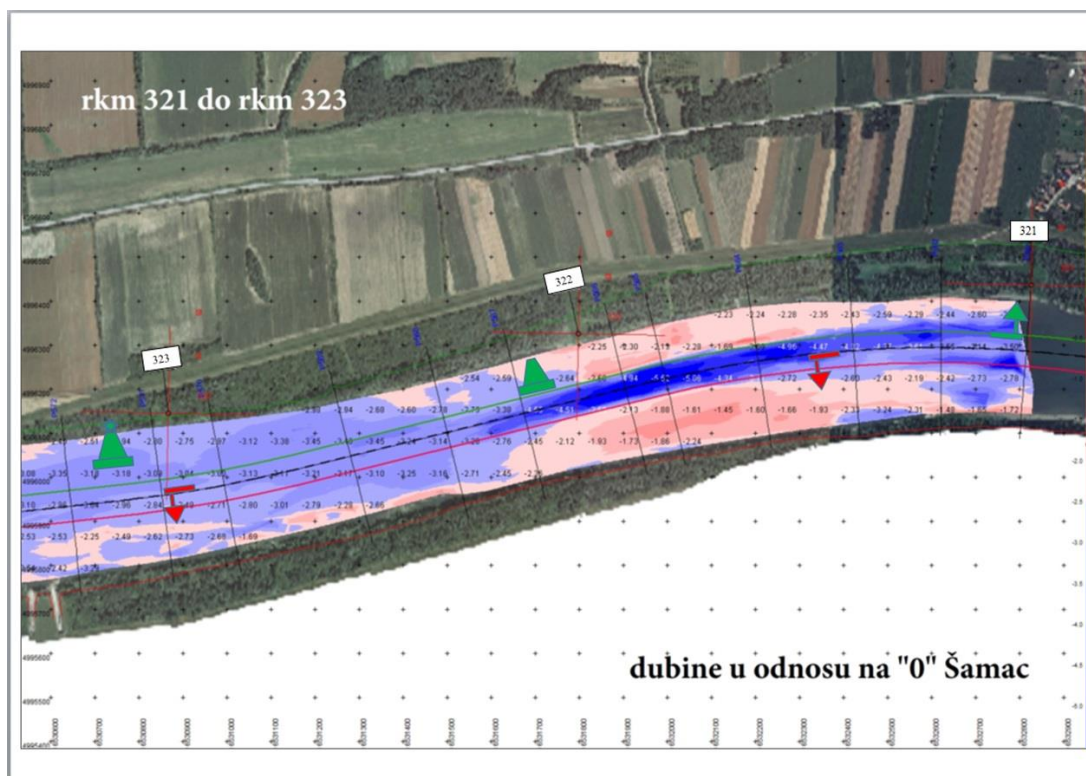
Пројект под називом *Израда студије утицаја на животну средину и пројекта за активност: побољшање услова пловности на реци Сави од ркм 300 до ркм 329* (пројекат Јаруге-Нови Град) службено је започео у децембру 2018. године. Наручилац је Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске. Успостављена је блиска сарадња са Министарством комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, будући да је реч о заједничком сектору водног пута реке Саве.

У међувремену, Савска комисија је усвојила одлуку 2/19, на основу које Одбор за праћење и координацију спровођења пројекта Обнова и развој саобраћаја и пловидбе на водном путу реке Саве (Одбор) може да врши функцију форума заинтересованих страна за поједине аспекте пројекта уколико је то прикладно, са циљем подстицања спровођења начела Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав (Заједничке изјаве) у вези с оптималним укључивањем кључних заинтересованих страна. Након тога, Савска комисија је успоставила форум заинтересованих страна за пројекат Јаруге-Нови Град. Чланови форума су чланови Одбора као и представнике невладиних организација, организација цивилног друштва и професионалних организација као и представници регионалне и локалне управе са подручја спровођења пројекта из Хрватске и Босне и Херцеговине, при чему су чланови одаређени на основу јавно објављеног позива за исказивање интереса за чланством у форуму. Први састанак форума је одржан у мају 2019. године, кад су представљене и расправљене варијанте решења за пловни пут. Према општем мишљењу, реч је о побољшању праксе спровођења пројекта у области

унутрашње пловидбе па би слична пракса требала да се спроводи у свим будућим пројектима.

У БиХ су поред пуне сарадње у спровођењу пројекта Јаруге – Нови Град одржани прелиминарни разговори са представницима међународних финансијских институција (IFI) и Европске уније у вези са финансирањем деминирања десне обале реке Саве као највећим приоритетом и предусловом за обнову водног пута. Информације о том пројекту и другим приоритетним пројектима у вези са пловидбом су презентирале представницима међународних финансијских институција и очекују се њихове повратне информације.

Савска комисија организовала је састанак са надлежним телима из БиХ и Хрватске с циљем даљег побољшања система обележавања пловног пута и усклађивања методологије за инспекцију пловног пута (мерење дубине, позиционирање пловних ознака, итд.) у сектору БиХ. Након састанка организован је заједнички обилазак система обележавања у сектору који обележава БиХ приликом чега је договорено даље унапређење тог система.

Слика 6. Предлог нових позиција пловних ознака у сектору Јаруге-Нови Град

Како би се подстакло даље спровођење Заједничке изјаве, Савска комисија је учествовала у раду Управног одбора за Мешовити тим спољних стручњака за заштиту животне средине и саобраћај у вези са интегрисаним планирањем пројеката из области саобраћаја унутрашњим водним путевима (МЕТЕЕТ) као и у организацији друге мисије за обуку која је у јуну 2018. године одржана у Србији.

Савска комисија такође је наставила учешће у раду Управног одбора за приоритетну област 1а Стратегије Европске уније за дунавски регион, са циљем подржавања развоја пловидбе и промоције саобраћајних потенцијала на реци Сави као делу Европске основне транспортне мреже.

3.2. Безбедност пловидбе и повезани технички стандарди

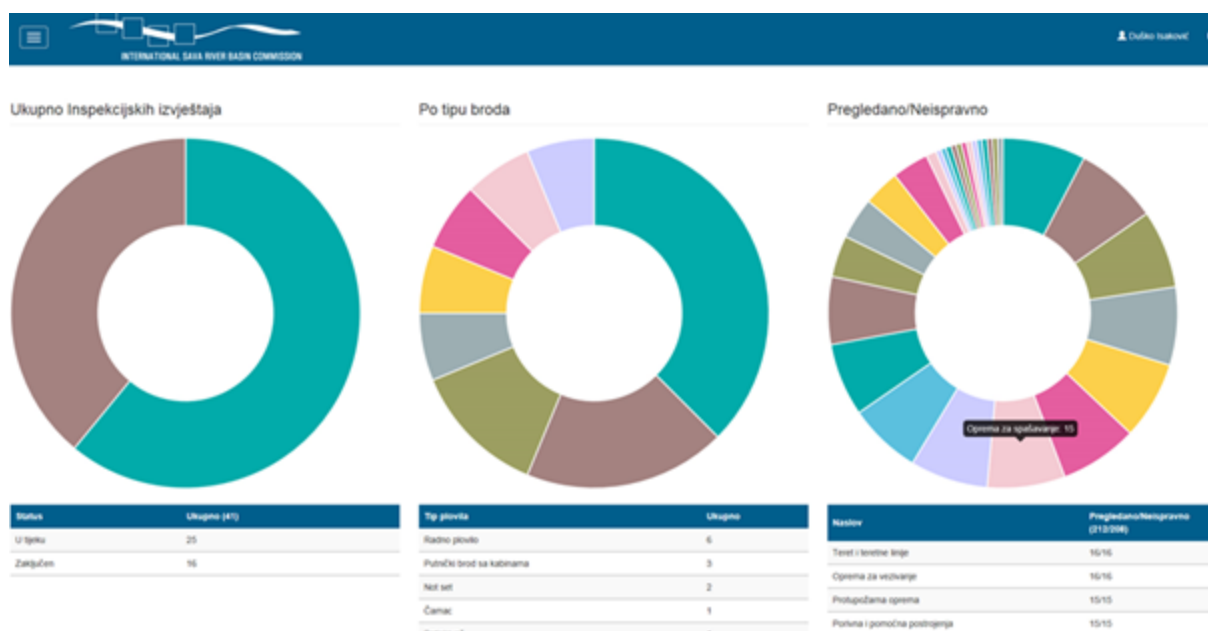
Унапређење безбедности пловидбе кроз уједначавање правила и израду приручника за пловидбу представља једну од важних континуираних активности Савске комисије.

Савска комисија је наставила сарадњу са UNECE-ом, као и са другим речним комисијама, у вези са даљим усклађивањем Правила пловидбе. Стручна група за усклађивање (CEVNI EG) одржала је први састанак 2019. године у просторијама Централне комисије за пловидбу Рајном (CCNR), што представља значајан искорак у пуном усклађивању правила пловидбе у Европи. Нарочито важна расправа одвијала се на тему имплементације аутоматских идентификационих система (AIS), спречавања загађења вода узрокованог пловидбом, навигационих светала и снабдевања горивом бродова који користе LNG као погонско гориво. У оквиру UNECE-а покренута је и расправа о аутономним бродовима, а регулациони оквир за аутономне бродове уочен је као једно од значајних питања о којима треба расправљати у будућности.

Савска комисија је наставила учешће у раду Европског одбора за израду стандарда у области унутрашње пловидбе (CESNI) и његових стручних група. Циљеви CESNI-ја су усмерени на пружање доприноса усвајању једнообразних стандарда на целој мрежи унутрашњих пловних путева у Европи с циљем повећања безбедности пловидбе и заштите животне средине у контексту транспорта унутрашњом пловидбом, промоције запошљавања у унутрашњој пловидби и јачања атрактивности тог сектора, уз олакшавање транспортних операција и промоцију међународне трговине. CESNI је у новембру 2018. године усвојио стандарде образовања за оперативни и управљачки ниво, стандарде здравствене способности, стандарде за практичне испите и стандарде за навигационе симулаторе, а настављен је и рад на припреми стандарда за modele сведочанстава о оспособљености, уз значајан свеукупан допринос Савске комисије.

Савска комисија је истовремено наставила са радом на нацрту Одлуке о Правилима о посади пловила, са циљем модернизације и дефинисања захтева у вези са квалификацијама посаде и минималним бројем чланова посаде у једном јединственом документу. У том смислу ће бити врло значајно учествовање Савске комисије у раду новоуспостављене стручне групе CESNI-ја за стандарде у вези са минималним бројем чланова посаде за пловила у унутрашњој пловидби.

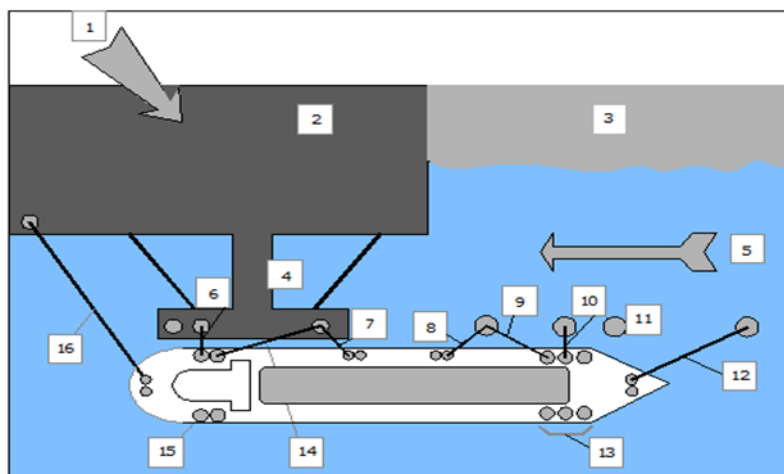
У оквиру наставка рада на спровођењу Одлуке 16/17 о увођењу Система за подршку националним телима одговорним за надзор безбедности пловидбе, Савска комисија је одржавала редовне контакте с корисницима система, у циљу побољшања његове функционалности и пружања подршке корисницима. Од службеног пуштања у фебруару 2018. године до јула 2019. године у систему је регистрован 101 инспекцијски надзор. Савска комисија почела је са радом на основној статистичкој анализи података у систему, а први резултати указују на закључак да је већина уочених неправилности повезана са посадом.

Слика 7. Веб апликација за подршку националним телима одговорним за надзор безбедности пловидбе – статистички преглед

Узимајући у обзир потребу уређења неких питања у вези са безбедношћу рекреативне пловидбе на заједничким секторима Купе између Хрватске и Словеније, и пратећи закључке Савске комисије, Секретаријат Савске комисије је припремио у сарадњи са надлежним министарствима нацрт предлога Одлуке о правилима о режиму пловидбе на заједничким секторима реке Купе између Републике Хрватске и Републике Словеније којом приликом је тај нацрт представио на састанку на коме су учествовали представници локалних тела из подручја уз реку Купу, представници надлежних министарстава као и привредних комора из обе земље. На основу закључака са састанка, Савска комисија је допунила предлог и проследила га министарствима надлежним за саобраћај у Хрватској и Словенији у сврху прелиминарног одобрења које се и даље очекује.

С циљем побољшања и ажурирања пловидбених приручника, Савска комисија је припремила нову верзију Даљинара реке Саве и њених пловних притока која укључује податке за нови сектор од хрватско-словеначке границе до Кршког а такође је покренула и припрему друге ажуриране верзије Приручника за пловидбу на реци Сави (услови сидрења, висина слободног пролаза под мостовима и навигациона светла).

Слика 8. Називи ужади за вез

Користећи правну способност која произлази из Оквирног споразума, Савска комисија усвојила је током извештајног периода следеће одлуке у вези са безбедношћу пловидбе:

- Одлуку 11/18 о усвајању *Стандарда за саопштења бродарству у унутрашњој пловидби у сливу реке Саве*;
- Одлуку 12/18 о *Приручнику за радиотелефонску службу у сливу реке Саве*;
- Одлуку 13/18 о *изменама и допунама Одлуке 15/14 о усвајању Правила о обележавању водног пута у сливу реке Саве*;
- Одлуку 1/19 о усвајању *Плана обележавања и одржавања водног пута реке Саве и њених пловних притока за 2019. годину (План обележавања)*;
- Одлуку 2/19 о усвајању измена и допуна Одлуке 12/12 о усвајању методологије рада Одбора за праћење и координацију спровођења пројекта "Обнова и развој пловидбе и саобраћаја на водном путу реке Саве";
- Одлуку 7/19 о успостављању *Форума заинтересованих страна за пројекат Израда студије утицаја на животну средину и пројекта за активност: побољшање услова пловности на реци Сави од ркм 300 до ркм 329*.

Горе наведен План обележавања припремљен је на бази усклађене методологије и нацрта за план обележавања и одржавања које је Савска комисија усвојила и први пут користила 2018. године. Савска комисија је уједно наставила да одржава функционалност веб апликације за припрему Плана обележавања.

Савска комисија је усвојила Препоруку 1/19 о коришћењу усклађених образаца граничне контроле за пловила у сливу реке Саве, са циљем поједностављивања, усклађивања и дигитализације административних процеса у унутрашњој пловидби у сливу реке Саве.

Како би се олакшала њихова примена, нова правила системски се представљају представницима надлежних тела држава страна. Истовремено, како би се побољшао садржај докумената на основу улазних информација непосредних корисника, Савска комисија прати спровођење свих одлука у државама странама.

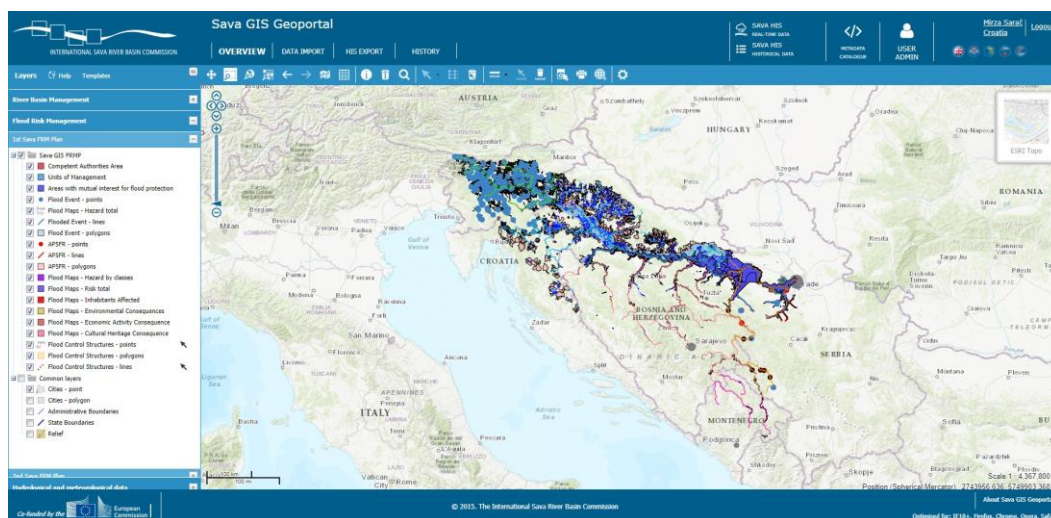
Правила која је донела Савска комисија постала су саставни део националног законодавства у Хрватској и Србији, а БиХ и Словенија их директно примењују у пракси.

4. Управљање подацима и информацијама

У извештајном периоду је остварен велики напредак у управљању подацима и информацијама. У склопу израде Sava FRM плана осмишљена је и успешно инкорпорирана нова Сава GIS FRM база података (усклађена са Смерницама о извештавању према Директиви о поплавама из 2018. године), у склопу централне базе података Сава GIS и Сава GIS Геопортала. Остварен је даљи напредак у размени хидрометеоролошких података путем Хидролошког информационог система за реку Саву (Sava HIS), а посебан напредак у размени информација остварен је и кроз пуну функционалност Sava FFWS-a.

4.1. Гео-информациона питања

Сава Геопортал, заједно са Сава GIS базом података и повезаним интернет апликацијама, у потпуности је оперативан од 2015. године. Као што је раније споменуто, нова Сава GIS FRM база података успешно је имплементирана у склопу централне базе података Сава GIS. Такође, сви други подаци у вези са управљањем ризицима од поплава мигрирани су и попуњени у склопу нове базе података.

Слика 9. Сава GIS Геопортал (www.savagis.org)

У току је циклус прикупљања података у сврху израде 2. Sava RBM плана. Поред тога, доступни записи метаподатака (из Danube GIS-a) повезани с постојећим скуповима података 2. анализе слива реке Саве увезени су у Каталог метаподатака Сава GIS-a.

Савска комисија је један од партнера у текућем пројекту под називом *Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко унапређење и отпорност у заједници (SHELTER)*. Пројект SHELTER одобрен је у склопу програма Horizont 2020., а циљ му је међу осталим да прикупи податке о културно-историјском наслеђу у поплавним подручјима слива реке Саве. Прикупљени подаци ће бити обједињени на прикладно структурисан начин и чувани у постојећој бази геоподатака Сава GIS како би се ти подаци користили у анализама утицаја поплава у будућим циклусима планирања управљања ризицима од поплава.

Постојеће апликације за управљање пловидбом (Надзор сигурности пловидбе; Израда плана обележавања реке Саве и њених пловних притока) успешно су интегрисане у платформу Сава GIS . Крајњи циљ – инкорпорирање података у вези с пловидбом у

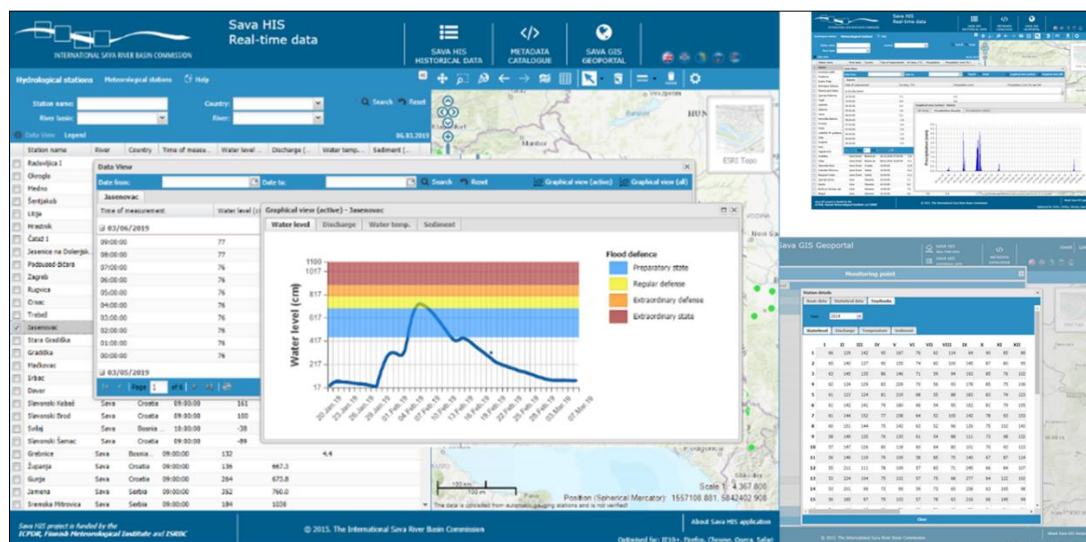
Сава GIS Геопортал кроз успостављање модула за пловидбу – и даље зависи од финансијске помоћи. По спровођењу активности, све преостале информације у вези са пловидбом, као што су Даљинар и Албум мостова, пренеће се у Геопортал.

У току су припремне активности за развој модула за управљања наносом и APC. Даљи планови у вези са унапређењем Сава GIS-а укључују развој напредних алата за услуге картирања и извештавања као и систем за подршку одлучивању. Спровођење и временски распоред планираних активности искључиво зависе од обезбеђења финансијских ресурса, будући да је за њихово спровођење потребна спољна техничка подршка.

4.2. Хидролошка и метеоролошка питања

Sava HIS, успостављен у сврху спровођења Смерница за размену хидролошких и метеоролошких података и информација у сливу реке Саве (2014.), представља алат за прикупљање, архивирање, анализирање и извештавање о хидролошким и метеоролошким временским серијама података о: падавинама, температури ваздуха, висини снега, водостају, протицају, температури воде, мутноћи, као и о неколико статистичких параметара. Ти подаци и информације користе се за систем доношења одлука у свим аспектима управљања водним ресурсима, у широком распону оперативних примена, као и у истраживању.

У процес размене података укључено је девет националних институција из пет земаља слива реке Саве, при чему седам институција доставља и прима податке, а две институције само примају податке. Систем тренутно обухвата прикупљање података добијених посматрањем са 306 хидролошких и 195 метеоролошких станица. Број станица континуирано се повећава у оквиру Sava HIS-а од његовог успостављања, као резултат све веће посвећености земаља након што је препозната ефикасност као и корист коју систем пружа корисницима.

Слика 10. Sava HIS – подаци у стварном времену и обрађени подаци (www.savahis.org)

Откако је у Sava HIS-у имплементиран формат WaterML 2.0 (као стандард Светске метеоролошке организације), систем омогућава архивирање опсервација земаља у стандардном формату и подржава дељење података и објављивање путем веб сервиса у сврху даљег кориштења, на пример у склопу оперативног Sava FFWS-а. Sava FFWS интегрише Sava HIS, као центар за прикупљање добијених осматраних хидролошких и

метеоролошких података у реалном времену, заједно с низом нумеричких модела прогнозирања временских услова, доступним радарским и сателитским снимкама временских прилика, резултатима постојећих националних прогностичких система, разним метеоролошким, хидролошким и хидрауличким моделима, који су "прикључени" на заједничку платформу.

Захваљујући Sava HIS-у и Sava FFWS-у, пет земаља је у могућности да доноси исправне управљачке одлуке и спроводи оперативне мере како би се спречиле и ублажиле ситуације значајних поплава и суша на основу поузданих осматрањем добијених података и прогноза. Тај регионални концепт који обухвата целокупни слив премошћује разлике међу партнерским земљама и подржава сарадњу у области размене података и прогнозирања, при чему земље задржавају сопствену аутономију кад је реч о праћењу стања, моделирању и прогнозирању. Оба система – и Sava HIS и Sava FFWS – оцењују се као додатна вредност постојећим системима или системима у развоју, уз очекивање да заједничка прогностичка платформа са квалитетно едукованим особљем може да пружи бољи ниво припремљености и оптимизоване мере ублажавања, уз значајну помоћ у смањењу последица поплава и суша.

5. Међусекторска и развојна питања

5.1. Прилагођавање на климатске промене

Имајући у виду да је Савска комисија потписница Париског споразума о води и прилагођавању на климатске промене у сливовима река, језера и аквифера, а након успешног довршетка *Оквира за израду Стратегије прилагођења климатским променама и приоритетне мере за слив реке Саве*, улажу се напори у проналажење финансијске подршке за израду целовите стратегије. Оквир и његови закључци представљени су у низ наврата током извештајног периода.

Утицаји климатских промена обухваћени су и у Sava FRM плану, како је наведено раније у извештају.

5.2. Nexus процене у сливу реке Саве

Након процене повезивања сектора вода-храна-енергетика-екосистеми у сливу реке Саве 2016. године и сличне процене слива реке Дрине 2017. године, настављен је пројекат Дрина Nexus, уз финансијску помоћ Италије и спровођење од стране Секретаријата Конвенције UNECE-а о водама. Након припремне фазе пројекта спроведене 2018. године, активности ће се фокусирати на: (1) побољшање билатералних поступака праћења и размене информација, (2) процену стања ерозије и седиментације, као и антропогених утицаја у сливу Дрине, као и предлагање приоритетних мера за ограничавање ерозије, (3) преглед релевантних међународних искустава и правних могућности за формализовање регулације протока за разне потребе као и (4) организовање дијалога са низом заинтересованих страна о одрживим улагањима у обновљиву енергију.

Као део наставка пројекта у вези са реком Дрином, у Загребу је у јуну 2019. године одржан састанак стручне групе на тему регулације протока и еколошки прихватљивих протока, са Савском комисијом као домаћином. Састанак се фокусирао на питање регулације протока, узимајући у обзир актуелне потребе, уз расправу о могућим компромисима и истраживање пракси из других сливова. Наставак те сарадње планира се током целог периода спровођења пројекта 2019. и 2020. године.

5.3. Одрживи речни туризам

Савска комисија је наставила с напорима усмереним на добијање финансијске подршке за развој одрживог речног туризма. Пројектни предлог *Danube EcoTOURism* припремљен је с неколико партнера под вођством организације European Wilderness Society. Главни циљ пројекта је јачање међународне сарадње како би се обезбедили заједнички и интегрисани приступи за очување и управљање природним и културним наслеђем и ресурсима у дунавском региону, користећи одрживи екотуризам као алат за остварење одрживог привредног развоја и раста.

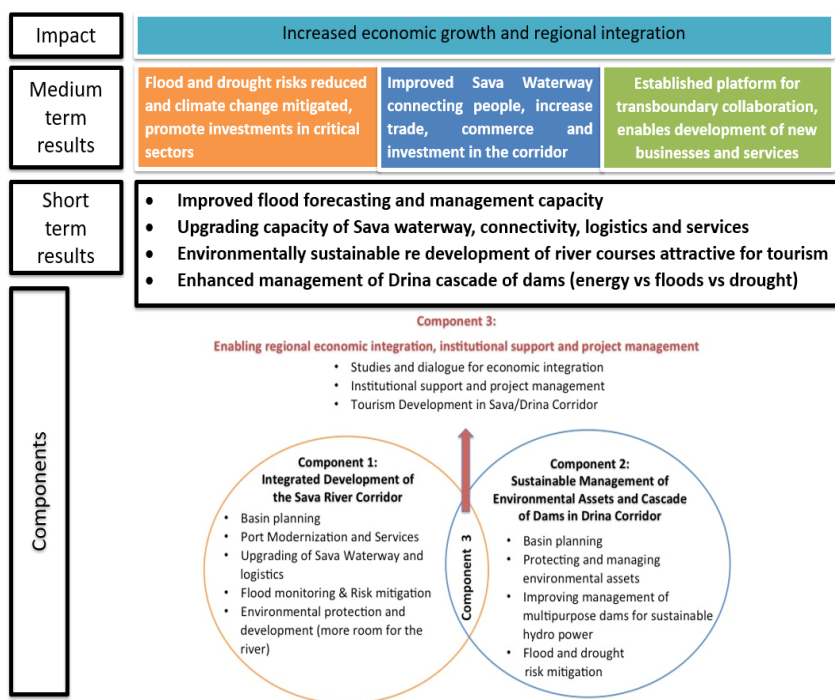
Савска комисија је уједно придружени партнер у пројекту *Balkan Bike: Савска бициклистичка стаза у срцу Балкана* под вођством Регионалне развојне агенције Посавје (Словенија), а главни циљеви укључују осмишљавање дуге бициклистичке руте дуж реке Саве као и промоцију бициклизма као облика одрживе мобилности.

Оба пројектна предлога пријављена су на 3. позив DTP-а, а одлука о финансијској подршци очекује се до краја 2019. године.

5.4. Заједнички акциони план за слив реке Саве – наставак активности

Заједнички акциони план за слив реке Саве (JPA SRB) припремљен је у пролеће 2017. године, а добио је подршку држава страна Савске комисије и Црне Горе кроз Заједничку изјаву представника држава страна Оквирног споразума и Црне Горе о Плану активности и кључним тачкама за слив реке Саве као катализатор сарадње у региону,² прихваћену у Бледу (Словенија) 15. јуна 2017. године. Заједнички акциони план за слив реке Саве усмерава пут даљег развоја региона и доприноси напорима држава страна и Црне Горе усмереним на остварење одрживог привредног развоја и раста у сливу, како би се осигурао подстицај за јачање сарадње у региону.

Светска банка, која је пружила подршку изради нацрта Заједничког акционог плана, на одређени начин је наставила да пружа подршку и кроз припрему Програма интегрисаног развоја коридора Сава-Дрина. Дугорочни циљ програма је подстицање регионалне сарадње и уједно пружање простора продуктивним улагањима. Конкретна намера програма је пружање подршке интегрисаном управљању коридорима Саве и Дрине како би се: (i) побољшала заштита од поплава, (ii) побољшала пловност реке Саве, при чему се нагласак у смислу приоритета ставља на најкритичније секторе пловног пута, (iii) ојачали капацитети прогнозирања поплава и управљања поплавама у државама слива и побољшало управљање и коришћење брана на Дрини за производњу хидроенергије, као и управљање поплавама и сушама, а такође и (iv) оснажиле природне вредности и туризам. Савска комисија је активно учествовала у припреми Програма достављајући неопходне информације, а уједно и путем састанака и дијалога с представницима Светске банке.

Слика 11. Преглед ланца резултата Програма коридора Сава-Дрина³

У току су интензивне консултације о методама финансирања и неопходним структурама за спровођење програмских активности као и о улози Савске комисије.

² Заједничка изјава и акциони план доступни су овде: <https://www.savacommission.org/publication>

³ Извор: Концептуални модел Програма интегрисаног развоја коридора Сава-Дрина (Светска банка: октобар 2018.)

6. Правна и финансијска питања

6.1. Правна питања

Оквирним споразумом стварају се добре основе сарадње у региону у вези са водама на изузетно амбициозан и свеобухватан начин. Сарадња која се промовише под окриљем Оквирног споразума укључује разне секторе управе држава страна, њихова релевантна локална тела, заинтересоване стране и невладине организације. Тиме се побољшава сарадња, свест, знање и капацитети на међусекторским и вишеструким нивоима у свакој држави страни и у регионалном контексту.

Поред тих елемената јавних политика и међународноправних елемената који чине оквир у коме треба да се развија одрживо управљање водама у сливу реке Саве, спровођење Оквирног споразума уједно зависи и од институционалних механизма унутар држава и од њихове спремности за усвајање и спровођење одлука, закључака и препорука Савске комисије у пракси.

Према достављеним седмим националним извештајима, државе стране у начелу не уочавају озбиљне законодавне препреке спровођењу Оквирног споразума, али у неким случајевима уочен је мањак прикладних политика и закона, финансијских ресурса, као и слаб капацитет за спровођење прописа, што је био случај и у претходном циклусу националних извештаја.

У протеклих неколико година Савска комисија је уложила значајне напоре у израду предлога одређених измена и допуна Оквирног споразума с циљем обезбеђења додатне ефикасности у његовом спровођењу изменом поступка доношења планова управљања сливом и ризиком од поплава. Предлог је службено достављен странама на разматрање. Савска комисија очекује информације о спремности свих страна за спровођење процеса завршног усклађивања.

С позиције међународног права, Оквирни споразум представља *pactum de contrahendo* – споразум који подразумева и одговорност за склапање додатних протокола о конкретним темама од интереса. Преглед актуелног стања у вези са протоколима уз Оквирни споразум представљен је у табели која следи.

Табела 2. Преглед стања у вези са протоколима уз Оквирни споразум

Протокол о	Потписан	На снази од
режиму пловидбе	Крањска Гора, 3. децембра 2002.	29. децембра 2004.
спречавању загађења вода узрокованог пловидбом	Београд, 1. јуна 2009.	8. октобра 2017.
заштити од поплава	Градишка, 1. јуна 2010.	27. новембра 2015.
управљању наносом	Брчко, 6. јула 2015.	8. октобра 2017.
ванредним ситуацијама	Завршно усклађивање очекује се током 2019. године	
прекограничним утицајима	Преиспитује се потреба за израдом протокола	

Поред четири горе наведена протокола који су на снази, у табели су наведене информације о два протокола о којима су потребне даље расправе, или у виду даљег

усклађивања, или пак могућег остварења сагласности у вези са потребом разраде протокола, односно додатним користима које би из тог произашле.

Протокол о ванредним ситуацијама уз Оквирни споразум садржи неколико циљева који су усмерени на идентификовање опасних активности, њиховог карактера и могућих последица, спречавање опасности, планирање и спремност на ванредне ситуације, одговарајуће системе алармирања и упозоравања компатибилне са већ постојећим системима у ширем подручју слива, процену ванредних утицаја, спремност на одговор и међусобну помоћ држава страна у случају ванредних ситуација. Савска комисија усвојила је Нацрт Протокола о ванредним ситуацијама и проследила га државама странама на завршну ревизију. Завршно усклађивање Протокола очекује се у догледно време.

Протокол о прекограничним утицајима уз Оквирни споразум изворно је требало да регулише питања која се тичу спровођења мера у циљу обезбеђења јединства водног режима у сливу реке Саве и отклањања или смањење прекограничних утицаја на воде других Страна проузрокованих привредним или другим активностима. Међутим, у међувремену су све државе стране ратификовале Еспроо конвенцију, на коју се Протокол углавном ослања, па су организована стручна саветовања како би се преиспитала стварна корист од нацрта протокола. Закључено је да Протокол у свом садашњем облику више није неопходан као додатна вредност већ постојећим механизмима. За даља разматрања овог питања Савска комисија основала је радну групу. Коначна одлука о потреби израде овог протокола очекује се у блиској будућности.

Преглед међународних споразума релевантних за слив реке Саве, укључујући преглед потписница и страна релевантних мултилатералних уговора као и попис билатералних споразума, значајних у смислу члана 29. става 3. Оквирног споразума налази се у Додатку III.

6.2. Финансијска питања

У овом поглављу наведене су основне чињенице о приходима и расходима буџетских средстава Савске комисије током извештајног периода, што покрива финансијску годину 2018. и прво тромесечје финансијске године 2019.

Већина прихода Општег фонда Савске комисије произлази из редовних годишњих доприноса држава страна. Годишња контрибуција сваке државе стране износила је 128.990,00 евра. Остатак је пристигао из других извора: преноса из Резервног фонда, грантова за спровођење пројеката и других конкретних активности, из камата, итд. Укупни прилив у Општи фонд износио је током извештајног периода 953.759,45 евра.

Реализација Буџета Савске комисије у финансијској години 2018. и првом тромесечју финансијске године 2019., приказана по главним буџетским ставкама, представљена је у табели која следи.

Табела 3. Реализација Буџета Савске комисије у финансијској години 2018. и првом тромесечју финансијске године 2019.

Буџетске ставке	Расходи (ЕУР)	
	фин. година 2018.	1. тром. фин. год. 2019.
Плате и доплатци за особље	429.501,70	106.843,81
Текући трошкови	29.305,09	7.039,97
Путни трошкови	14.330,80	2.008,63
Оперативни трошкови	14.071,90	0,00
Опрема	1.778,52	0,00
Укупни расходи	488.988,01	115.892,41

У складу с Финансијским правилима Савске комисије, остатак из Општег фонда пребацује се у Резервни фонд. Преноси из Резервног фонда у Општи фонд или у Посебни и поверенички фонд користили су се за покриће неочекиваних трошкова, нужних за ефикасно функционисање Савске комисије, те за трошкове који нису били предвиђени у буџету за конкретну годину.

Примици Посебног и повереничког фонда достижу из средстава грантова разних институција/организација за спровођење посебних пројеката. Током финансијске године 2018. и у прва три месеца финансијске године 2019. укупни приход Посебног и Повереничког фонда износио је 39.989,67 евра, а укупни расходи износили су 52.300,22 евра.

Сprovedена је екстерна ревизија финансијског пословања, укључујући рачуноводствене евиденције Савске комисије за финансијску годину 2017. Ревизорски тим поднео је Извештај о ревизији члановима Савске комисије и утврдио да су рачун и с њим повезане белешке и друге изјаве тачни и у складу с правилима и прописима Савске комисије и општим рачуноводственим начелима.

7. Сарадња и укључивање заинтересованих страна

Сарадња Савске комисије са великим бројем међународних организација настављена је током извештајног периода, с посебним нагласком на организације и институције наведене у члану 5. Оквирног споразума.

Савска комисија одржала је добре контакте и сарадњу са разним телима Европске уније. Наставила је активно да се укључује у спровођење *Стратегије Европске уније за дунавски регион (EUSDR)*, као и у процес израде нацрта новог европског правног оквира за унутрашњу пловидбу. Савска комисија је такође активно учествовала у неколико догађања и радионица у организацији разних тела Уније.

Сарадња са ICPDR-ом и Дунавском комисијом службено се заснива на меморандумима о разумевању, сачињеним са сваком од комисија, а који пружају могућности за тесну сарадњу и координацију активности комисија. У извештајном периоду та је координација обезбеђена кроз узајамно присуство на седницама, састанцима стручних група и осталим догађајима. Процес спровођења Заједничке изјаве, који заједнички координишу ICPDR, DC и Савска комисија, наставио се организовањем 9. састанка о спровођењу Заједничке изјаве, одржаног у Бечу у септембру 2018. године уз домаћинство ICPDR-а. Поред тога, заједно са ICPDR-ом као коорганизатором одржане су и две радионице: радионица о прилагођењу климатским променама у мају 2018. године као и регионална радионица о изазовима и потребама сектора вода и пољопривреде у фебруару 2019. године.

Наставља се сарадња са другим комисијама за пловидбу (нпр. Централном комисијом за пловидбу реком Рајном и Комисијом за реку Мосел) те осталим комисијама за заштиту река и језера (нпр. комисијама за заштиту река Рајне, Елбе и Одре). Секретаријат Савске комисије учествовао је на годишњем састанку који окупља шефове секретаријата надлежних за воде у Европи, а који је одржан у Wilhelmshavenу (Немачка) у августу 2018. године. Та традиционална догађања добра су прилика за размену искустава и расправе о свим актуелним и новонасталим питањима. Савска комисија ће бити домаћин састанка 2020 године.

Настављена је плодносна сарадња с Међународном мрежом речних комисија (INBO), као и с UNESCO-ом. Такође је настављена и сарадња с UNECE-ом. Осим редовног учешћа Савске комисије у оквиру радних група UNECE-а и других догађаја, две организације сарађивале су и на тему наставка пројекта Дрина Nexus, како је описано у поглављу 5.2.

Настављена је и сарадња са регионалним организацијама (укључујући UNDP, REC, GWP-Med, GWP-CEE, итд.), међународним финансијским институцијама и агенцијама за сарадњу (Светска банка), специјализованим организацијама, удружењима и групама (WMO, GIS Forum), пословним сектором (Coca-Cola) те невладиним организацијама (WWF, Euronatur, итд.).

Осим са институцијама надлежним за спровођење Оквирног споразума, остварена је сарадња и са другим организацијама, укључујући агенције за воде, државне хидрометеоролошке заводе, агенције за унутрашње пловне путеве, лучке капетаније, регистре бродова, регионалне привредне коморе, туристичке организације, факултете и институте који се баве природним и техничким наукама, итд. Успостављена је плодносна сарадња и са низом других институција које су учествовале у припреми и

спровођењу разних регионалних пројеката. Поред институција држава страна, добра сарадња одржана је и с релевантним телима Црне Горе.

Узимајући у обзир значај укључивања заинтересованих страна у оквиру активности Савске комисије и спровођења Оквирног споразума, током извештајног периода настављена је сарадња са релевантним институцијама, невладиним организацијама и локалним актерима из слива. Дobar пример тог укључивања је новоуспостављени форум заинтересованих страна за пројект обнове пловидбе "Јаруге-Нови Град", где су од самог почетка, поред државних тела, укључени и представници невладиног сектора, цивилног друштва, научних установа и локалних удружења.

Спроведене су консултативне активности кроз организовање консултационих радионица, јавних презентација и других састанака са заинтересованим странама (наведеним у Додатку V), као и кроз консултације на интернет страници Савске комисије у вези са разним активностима (нпр. израдом првог Sava FRM плана).

Активно укључивање заинтересованих страна обезбеђено је пре свега за институције/организације које имају статус посматрача у Савској комисији, кроз њихово учешће на састанцима страна, седницама Савске комисије и састанцима њених стручних група.

Нарочита пажња посвећена је укључивању младих генерација у процесе у сливу, кроз активности Парламента младих из слива реке Саве (Парламента младих). Током извештајног периода Парламент младих одржао је два састанка.

Седми састанак Парламента младих из слива реке Саве одржан је 1. и 2. јуна 2018. године у Бохињу (Словенија). Учесници су одабрани на основу пристиглих пријава које су обрадиле главну тему: Одрживи туризам – прилика за развој слива реке Саве. Главне поруке Парламента младих биле су усмерене на везу туризма и локалног идентитета те везу туристичких производа са природом, као и на питање како побољшати квалитет туристичке понуде на основу прикладно усмерених информација и образовања на свим нивоима.

Осми састанак Парламента младих одржан је 31. маја и 1. јуна 2019. године у граничном подручју Словеније и Хрватске (Кумровцу, Вонарју и Козјанском регионалном парку). Циљ састанка је био да се омогући расправа и препознају идеје младих из слива реке Саве у вези са питањем како да се ускладе разни интереси корисника вода у конкретном подручју, као и у вези са питањем како би млади разрешили потенцијалне сукобе између разних заинтересованих страна или група на локалном, регионалном и прекограничном нивоу.

Паралелно са Парламентом младих 2019. године одржана је и 1. међународна конференција професора географије у Подсреди (Словенија). Представници Парламента младих учествовали су у заједничкој церемонији постављања мерача водостаја на мост преко реке Сутле/Сотле између Словеније и Хрватске.

Више информација доступно је на интернет страници [Савске комисије](#) те на [веб страници](#) и [Facebook](#) профилу Парламента младих из слива реке Саве.

Слика 12. Парламент младих 2018. (лево) и 2019. године (десно)

Повећан интерес за рад Савске комисије изражен је у многим регионима широм света. Током извештајног периода Савска комисија била је домаћин и представила је свој рад и поделила искуства са низом организација и појединаца: Консултационим механизмом за систем аквифера северозападне Сахаре (Алжир, Либија и Тунис), представницима водопривреде Пољске (студијска посета Пројекту заштите од поплава Одра-Вистула), представницима водопривреде и кључних заинтересованих страна из Азербејџана и Грузије (студијска посјета пројекта Куга II и кључних заинтересованих страна) као и делегацијом земаља централне Азије (Казахстана, Киргистана, Тацикистана, Туркменистана и Узбекистана).

8. Преглед достигнућа и препоруке за даљи рад

Начелно говорећи, Оквирни споразум доказао се као добра платформа за остварење кључних циљева прекограничне сарадње у сливу реке Саве, што укључује успостављање међународног режима пловидбе и одрживог управљања водама, као и предузимање мера за сузбијање или ограничавање опасности као и смањење и уклањање њихових штетних последица. Оквирни споразум уједно пружа прилике за размену информација, као и искустава, кроз деловање у склопу Савске комисије као заједничког тела земаља учесница. Поред представника надлежних националних тела, у раду Савске комисије учествују и многе заинтересоване стране из разних институција: невладиног сектора, научних и истраживачких установа, цивилног друштва и професионалних удружења, као и представници младих, а сви они пружају допринос остваривању значајних резултата. Спровођење Оквирног споразума уједно подстиче и побољшава сарадњу разних сектора на националном нивоу. Преглед достигнућа остварених током извештајног периода представљен је у тексту који следи.

У области *интегралног управљања водама* главна постигнућа у спровођењу Оквирног споразума укључују израду првог заједничког Sava FRM плана те успостављање Sava FFWS-а и почетак његова оперативног коришћења, као и с тим повезан и успешно спроведен поступак усвајања Sava FRM плана као службеног предлога Савске комисије, уз припрему Меморандума о разумевању у вези с функционисањем Sava FFWS-а након његовог успостављања.

Друга достигнућа која треба нагласити укључују даљи напредак активности повезаних с другим циклусом планирања управљања сливом реке Саве, израду врхунског хидрауличког модела за реку Саву и њене главне притоке, укључујући интеграцију тог модела у Sava FFWS, побољшање поступака у вези са системом раног упозоравања на опасност од акцидената (AEWS-ом) кроз обуку, тестирање и изградњу капацитета одговорних структура у државама странама (PIAC центри), као и напредак у спровођењу Протокола о управљању наносом, нарочито кад је реч о размени података и информација о вађењу наноса.

У области *пловидбе* главна достигнућа остварена током извештајног периода укључују интензивирање активности на обнови и развоју водног пута реке Саве, конкретно довршетак радова на неким критичним секторима у Србији (Камичак и Шабац). Тај период уједно је био у знаку почетка припреме пројектне документације за критични сектор водног пута реке Саве Јаруге - Нови Град, као и у знаку укључивања заинтересованих страна у целокупни процес кроз новоосновани форум заинтересованих страна. Такав приступ, као пример добре праксе, у плану је да се спроведе у дело и у будућим активностима.

Будући да побољшање безбедности пловидбе кроз обједињавање правила и израду пловидбених приручника представља једну од важних континуираних активности Савске комисије, уложени су напори и у даљи развој и надоградњу скупа правила, у блиској сарадњи са Европском унијом, UNECE-ом и другим речним комисијама. Посебан нагласак стављен је на рад у оквиру CESNI-ја. Неки новији производи укључују нову верзију Даљинара реке Саве са подацима о новом сектору од хрватско-словеначке границе до Кршког, као и даље ажурирање Приручника за пловидбу на реци Сави. Дужна пажња посвећена је и развоју пловидбених апликација као и њиховој интеграцији у Сава GIS .

Кад је реч о *размени података и информација*, треба нагласити даљу надоградњу Сава GIS-а кроз инкорпорирање модула за управљање ризицима од поплава (у потпуности у складу са смерницама о извештавању према Директиви о поплавама) као и успешну

интеграцију постојећих апликација за управљање пловидбом (Надзор безбедности пловидбе; Израда плана обележавања реке Саве и њених пловних притока) у гео базу података Сава GIS-а. У вези са разменом хидрометеоролошких података остварен је изузетан напредак кроз Sava HIS, захваљујући повећању броја хидролошких и метеоролошких станица са којих се добијају подаци те успешном инкорпорирању Sava HIS-а у платформу Sava FFWS као окосницу система за размену података у стварном времену.

Дужна пажња посвећена је *међусекторским и развојним питањима*. Савска комисија наставила је с активностима које се темеље на (i) Заједничкој изјави о регионалној сарадњи на развоју одрживог туризма у сливу реке Саве (2017.), кроз деловање радне групе за развој одрживог туризма; (ii) Заједничком акционом плану за слив реке Саве (2017.), кроз блиску сарадњу са Светском банком у припреми Програма за интегрисани развој коридора реке Саве и Дрине; као и (iii) Nexus активностима за Саву и Дрину, у блиској сарадњи с UNECE-ом.

На основу анализе националних извештаја може се закључити да *главне тешкоће* у спровођењу Оквирног споразума које и даље постоје укључују следеће, по редоследу важности: (i) мањак људских ресурса; (ii) питање финансијских ресурса; (iii) разлике у статусу држава страна кад је реч о обавезама према Европској унији.

Имајући у виду постојеће стање спровођења *Оквирног споразума*, као и конкретна очекивања која су државе стране исказале у *националним извештајима*, будући напори требали би да се оријентишу на:

- максимално залагање на спровођењу Прегледа мера који представља саставни део Sava FRM плана, како би се пружио допринос остварењу заједничких циљева у управљању ризицима од поплава;
- обезбеђење адекватних ресурса за наставак активности у идућем циклусу планирања управљања ризицима од поплава, почевши са ажурирањем заједничке Прелиминарне процене ризика од поплава у сливу реке Саве;
- обезбеђење одрживог функционисања Sava FFWS-а и његовог даљег развоја, укључујући даља побољшања заједничких хидролошких и хидрауличких модела укључених у систем;
- припрему 2. плана управљања сливом реке Саве, настављајући притом дијалог са релевантним заинтересованим странама из сектора пловидбе, хидроенергетике, пољопривреде, очувања природе и других релевантних сектора, у сврху даље интеграције привредних, друштвених и еколошких аспеката у планирање управљања речним сливом;
- јачање напора усмерених на обнову и развој пловидбе на реци Сави и њеним пловним притокама како би се пружио допринос даљем привредном и друштвеном развоју региона, уз посебан нагласак на решавању најхитнијег проблема – потпуног деминирања обала реке Саве;
- обезбеђење одговарајућег функционисања и одржавања Сава GIS-а и Sava HIS-а и даљих надоградњи тих система, узимајући у обзир њихов значај за размену података и информација међу земљама партнерима, као и за одговарајуће планирање у сливу;
- наставак улагања напора у вези са питањима одрживог развоја;
- даље јачање укључивања заинтересованих страна у све процесе у сливу, имајући у виду примере добре праксе, попут новоуспостављеног форума заинтересованих страна у вези са питањем пловидбе, као и укључивања младих генерација путем Парламента младих.

ДОДАЦИ

ДОДАТАК I. Попис тела држава страна надлежних за имплементацију Оквирног споразума

Бр.	Институција	Контакт
Босна и Херцеговина		
1	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине	Трг Босне и Херцеговине 1, 71000 Сарајево Тел: +387 33 219 923
2	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине	Мусала 9, 71000 Сарајево Тел: +387 33 219 923
3	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске	Трг Републике Српске 1, 78000 Бања Лука Тел: + 387 51 338 415
4	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Федерације БиХ	Марка Марулића 2, 71000 Сарајево Тел: +387 33 726 551
5	Министарство саобраћаја и веза Републике Српске	Трг Републике Српске 1, 78000 Бањалука Тел: +387 51 339 404
6	Министарство промета и комуникација Федерације БиХ	Браће Фејића 66, 88000 Мостар Тел: +387 36 550 025
7	Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске	Трг Републике Српске 1, 78000 Бањалука Тел: +387 51 339 487
8	Министарство животне средине и туризма Федерације БиХ	Марка Марулића 2, 71000 Сарајево Тел: +387 33 726 700
9	Влада Брчко дистрикта БиХ	Булевар мира 1, 76100 Брчко Тел: +387 49 240-600
Република Хрватска		
1	Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске	Присавље 14, 10000 Загреб Тел: +385 1 6169 111
2	Министарство заштите животне средине и енергетике Републике Хрватске	Радничка цеста 80, 10000 Загреб Тел: +385 1 3717 111
Република Србија		
1	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије	Булевар уметности 2а 11070 Нови Београд Тел: +381 11 2013 360
2	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије	Немањина 22-26, 11000 Београд Тел: +381 11 3619 833
3	Министарство спољних послова Републике Србије	Кнеза Милоша 24-26, 11000 Београд Тел: +381 11 3616 333
4	Министарство заштите животне средине Републике	Омладинских бригада 1,

Бр.	Институција	Контакт
	Србије	11070 Нови Београд Тел: +381 11 3110 271
5	Републички хидрометеоролошки завод Србије	Кнеза Вишеслава 66, 11000 Београд Тел: +381 11 3050 864
6	Републички геодетски завод	Булевар војводе Мишића 39, 11000 Београд Тел: +381 11 265 22 22
Република Словенија		
1	Министарство животне средине и просторног планирања Републике Словеније	Дунајска цеста 47, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 70 00
2	Министарство спољних послова Републике Словеније	Прешернова цеста 25, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 2000
3	Министарство економског развоја и технологије Републике Словеније	Котникова 5, 1000 Љубљана Тел: +386 1 400 33 11
4	Министарство инфраструктуре Републике Словеније	Лангусова улица 4, 1535 Љубљана Тел: +386 1 478 80 00

ДОДАТАК II. Попис чланова и заменика чланова Савске комисије

Име и презиме	Позиција	Институција
Босна и Херцеговина		
Игор Пејић	Члан Савске комисије - председавајући Савске комисије	Министарство комуникација и транспорта БиХ
Бошко Кењић	Заменик члана Савске комисије	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ
Република Хрватска		
Маја Марковчић Костелац	Члан Савске комисије <i>до 14. фебруара, 2019</i>	Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
Душка Кунштек	Члан Савске комисије <i>од 14. фебруара, 2019</i>	Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
Елизабета Кос	Заменик члана Савске комисије	Министарство заштите животне средине и енергетике Републике Хрватске
Република Србија		
Наташа Милић	Члан Савске комисије	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекција за воде
Вељко Ковачевић	Заменик члана Савске комисије	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије
Република Словенија		
Митја Брицелъ	Члан Савске комисије	Министарство животне средине и просторног планирања Републике Словеније
Марко Сотлар	Заменик члана Савске комисије	Министарство спољних послова Републике Словеније

ДОДАТАК III. Међународни споразуми релевантни за слив реке Саве

Оквирни споразум и протоколи										
Бр.	Уговор	На снази од	Доступност							
1.	Оквирни споразум о сливу реке Саве (Крањска Гора, 2002.)	29. децембра 2004.	http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/documents_publications/basic_documents/fasrb_srp.pdf							
2.	Протокол о режиму пловидбе уз Оквирни споразум о сливу реке Саве (Крањска Гора, 2002.)	29. децембра 2004.	http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/documents_publications/basic_documents/protocol_on_navigation_regime_srp.pdf							
3.	Протокол о спречавању загађења вода узрокованог пловидбом уз оквирни споразум о сливу реке Саве (Београд, 2009.)	8. октобра 2017.	http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/documents_publications/basic_documents/protokol_o_spreavanju_zagajenja_voda_prouzrokovanog_plovidbom_uz_okvirni_sporazum_o_slivu_reke_save_srpski.pdf							
4.	Протокол о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу реке Саве (Градишка, 2010.)	27. новембра 2015.	http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/documents_publications/basic_documents/protocols/protocol_on_flood_protection_to_the_fasrb/protocol_on_flood_protection_ratifikacija_3809-14_lat_rs.pdf							
5.	Протокол о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу реке Саве (Брчко, 2015.)	8. октобра 2017.	http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/documents_publications/basic_documents/protocols/protocol_on_sediment_management.pdf							
Мултилатерални споразуми – преглед потписника и страна мултилатералних уговора релевантних за слив ријеке Саве										
Бр.	Уговор	На снази од	Словенија		Хрватска		БиХ		Србија	
			П	Р	П	Р	П	Р	П	Р
1.	Конвенција о мочварама које су од међународног значаја нарочито као станишта птица мочварица (Рамсарска конвенција, 1971.)	•		•		•		•		•
2.	Конвенција о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (Конвенција Espoo, 1991.)	•		•		•		•		•
3.	Протокол о стратешкој процени утицаја на животну средину уз Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (Протокол SEA - Кијев, 2003.)	•		•		•		•		•
4.	Конвенција о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера (Конвенција о водама UN/ECE - Хелсинки, 1992.)	•		•		•		•		•
5.	Протокол о води и здрављу уз Конвенцију о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера из 1992. г. (Лондон, 1999.)	•	•			•		•		•

6.	Конвенција о прекограничним ефектима индустријских удеса (Хелсинишка конвенција, 1992.)	•		•		•		•		•
7.	Протокол о грађанској одговорности и накнади штете узроковане прекограничним ефектима индустријских удеса на прекограничним водама (Кијев, 2003., у оквиру UN/ECE Конвенције о водама и Хелсинишке конвенције – индустријске несреће)	—				•				
8.	Конвенција о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција, 1998.)	•		•		•		•		•
9.	Протокол о регистру испуштања и преноса загађујућих материја (Кијев, 2003.)	•		•		•	•		•	
10.	Конвенција о сарадњи на заштити и одрживом коришћењу реке Дунав (Софија, 1994.)	•		•		•		•		•
11.	Конвенција о режиму пловидбе на Дунаву (Београдска конвенција, 1948.)	•				•				•
12.	Будимпештанска конвенција о уговору о превозу робе унутрашњим водним путевима (CMNI, 2001.)	•				•				•
13.	Европски споразум о главним унутрашњим водним путевима од међународног значаја (AGN, 1996.)	•				•		•		•
14.	Европски споразум о међународном транспорту опасног терета на унутрашњим пловним путевима (ADN, 2000)	•				•				•
Напомена: П – потписан; Р – ратификован.										

Билатерални споразуми важни за слив реке Саве у складу са чланом 29. ставом 3. Оквирног споразума

Билатерални споразуми између Републике Хрватске и Републике Словеније

Назив	Потписан	Привремена примена	Ступио на снагу
Уговор Владе Републике Хрватске и Владе Републике Словеније о уређењу водопривредних односа	25. октобра 1996.		19. марта 1998.
Правилник Сталне хрватско-словенске комисије за водопривреду	25. октобра 1996.		19. марта 1998.
Споразум између Владе Републике Словеније и Владе Републике Хрватске о сарадњи у заштити од природних и цивилизацијских катастрофа	22. септембра 1997.		1. новембра 1999.

Билатерални споразуми између Босне и Херцеговине и Републике Хрватске

Назив	Потписан	Привремена примена	Ступио на снагу

<i>Уговор између Вијећа министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о уређењу водопривредних односа</i>	11. јула 1996.		31. јануара 1997.
<i>Протокол о успостави пловидбе на унутрашњим пловним путевима ријеке Саве и њеним притокама између Босне и Херцеговине и Републике Хрватске</i>	16. октобра 1998.		15. новембра 1998.
<i>Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о сарадњи у заштити од природних и цивилизацијских катастрофа</i>	1. јуна 2001.	1. јуна 2001.	
<i>Уговор између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о пловидби пловним путевима унутрашњих вода и њиховом обиљежавању и одржавању</i>	20. фебруара 2004.		6. новембра 2009.
<i>Споразум између Савјетња министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о начину финансирања израде главног пројекта, те вођења управних поступака за процјену утицаја на животну средину и исхођење локацијских дозвола, сагласности и грађевинских дозвола за пројекат “Обнова и модернизација водног пута ријеке Саве од Рачиноваца до Сиска”</i>	1. децембра 2010.	1. децембра 2010.	
<i>Уговор између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о правима и обавезама кориштења вода из јавних система водоснабјевања пресјечених државном границом</i>	6. јула 2015.		9. фебруара 2016.
Билатерални споразум између Републике Хрватске и Републике Србије			
Назив	Потписан	Привремена примјена	Ступио на снагу
<i>Споразум између Владе Републике Хрватске и Владе Републике Србије о пловидби водним путевима на унутрашњим водама и њиховом техничком одржавању</i>	13. октобра 2009.		30. јула 2010.
Билатерални споразум између Босне и Херцеговине и Републике Србије			
Назив	Потписан	Привремена примјена	Ступио на снагу
<i>Споразум између Владе Републике Србије и Савјета министара Босне и Херцеговине о пловидби пловним путевима на унутрашњим водама и њиховом техничком одржавању</i>	4. маја 2012.		22. фебруара 2013.
Билатерални споразум између Републике Хрватске и Црне Горе			
Назив	Потписан	Привремена примјена	Ступио на снагу
<i>Споразум између Владе Републике Хрватске и Владе Црне Горе о уређењу водопривредних односа</i>	4. септембра 2007.		12. априла 2008.
Билатерални споразум између Републике Србије и Црне Горе			
Назив	Потписан	Привремена примјена	Ступио на снагу
<i>Споразум између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе о сарадњи у заштити од природних и других катастрофа</i>	4. октобра 2010.		

ДОДАТАК IV. Попис пројеката у вези са Оквирним споразумом

Попис пројеката у вези са Оквирним споразумом који су спроведени или у току за време извештајног периода							
Бр.	Назив пројекта		Статус	Напомена о статусу/ период имплементације	Водећи партнер(и) / консултант	Буџет (к€а)	Извор финансирања
1.	Према практичним смерницама за одрживо управљање наносом уз коришћење слива реке Саве као огледног примера		У току	Започео у априлу 2012.; Завршени кораци: 1. SSM курс-1. део; 2. Примена смерница: у току; 3. SSM курс, 2. део - у току изналажење средстава; 4. Наставак примјене смјерница – још није започео; 5. Завршна радионица - планирано након завршетка претходних корака.	UNESCO, ISRBC	225.0	UNESCO, Sed-Net
2.	Процјена повезивања сектора вода-храна-енергетика-екосистеми и корист од прекограничне сарадње у подручју вода у сливу реке Дрине - follow up		У току	2019-2020	UNECE	N/A	Влада Италије
3.	2. фаза потпоре Владе САД-а активностима моделирања поплава у сливу ријеке Саве (укључујући пројекат Сава ЛиДАР и набавку ИТ опреме)		Имплементиран	Започео у децембру 2014.; Хидролошки модел, хидраулички модел, ЛиДАР податци, ИТ опрема достављени државама странама.	USACE, ISRBC	N/A	Влада САД
4.	Унапређење заједничких активности на управљању поплавама у сливу реке Саве	Израда плана управљања ризицима од поплава за слив ријеке Саве - Сава FRMP	Имплементиран	Започео у марту 2017.; Финални Нацрт Сава FRMP и пратећи документи припремљени, спроведени и достављени за одобрење; база података Сава GIS FRMP модула спроведена укључујући техничку и корисничку документацију; Штампање и дисеминација после званичног одобрења Сава FRMP од стране држава страна и Црне Горе.	EPTISA Servicios de Ingenieria S.L, ES	Прибл. 2,000.0	Светска банка путем WBIF
		Израда система за прогнозу и упозорење на поплаве у сливу реке Саве - Сава FFWS	Имплементиран	Започео у јуну 2016.; 3 радне верзије, Верзија 1.0 укључујући тестирање и верзију 2.0 спроведене и предате државама странама и Црној Гори заједно са техничком и корисничком документацијом;	Deltares, NL; Royal Haskoning DHV, NL; Eptisa, ES; HEIS, BA		

Попис пројеката у вези са Оквирним споразумом који су спроведени или у току за време извештајног периода						
Бр.	Назив пројекта	Статус	Напомена о статусу/ период имплементације	Водећи партнер(и) / консултант	Будет (к€а)	Извор финансирања
			надограђен је Сава НИС; Радионице и тренинзи корисника спроведени; Израђен је Меморандум о разумевању о сарадњи на редовном функционисању и одржавању Сава FFWS. Потписивање МоР се очекује на 8. састанку Страна.			
5.	Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко унапређење и отпорност у заједници - SHELTER	У току	Започео у јуну 2019. Период имплементације 4 године. Почетни састанак одржан 13.-14. јуна 2019. године.	Tecnalia (ES)/ ISRBC је пројектни партнер	5,999 (ISRBC 209)	EU фондови (H2020)
6.	Обнова пловног пута реке Саве на сектору Јаруге - Нови Град	У току	Уговор о припреми пројектне документације и ЕИА потписан 20. децембра 2018. године. Почетни састанак одржан 4. фебруара 2019.	ИГХ д.о.о., Загреб Хидроконзалт д.о.о, Загреб Електропројект д.д., Загреб	648,8	EC (CEF HR)
7.	Имплементација RIS-а на реци Сави	У току	У Србији, имплементирано	Пловпут, РС	~ 1,100.0	EC
			У Хрватској имплементација довршена у 2016.	РГО комуникације, HR	1,360.0	EC (IPA HR)
			У БиХ, прикупљање средстава у току		240.0	HR

Попис пројектних предлога у вези са Оквирним споразумом припремљених за време извештајног периода						
Бр.	Назив пројекта	Трајање (год.)	Буџет (к€а)	Могући извори финансирања	Водећи партнер/ улога ISRBC	Статус
1.	Развој техничке основе за међународно планирање управљања речним сливом у сливу реке Саве: Иновативно попуњавање празнина у прекограничном управљању водама	2.5	2,335	ЕЕА и Норвешки грант фонд	Институт за животну средину (SK)/ ISRBC је стручни партнер	Предлог концепта пројекта припремљен и послан на 1. позив за предлоге ЕЕА и Норвешког грант фонда (рок 1. јули 2018.). Предлог је прошао први степен евалуације. Пуни пројектни предлог је потребно доставити до 4. јула 2019.
2.	Ефикасне, иновативне и регионално усклађене националне процедуре упозорења о поплавама у сливу реке Саве - SAVA WAPROC	3	~ 2,220	ЕЕА и Норвешки грант фонд EU фондови WBIF	Министарство животне средине и просторног планирања (SI)/ ISRBC је стручни партнер	Предлог концепта пројекта припремљен и послан на 1. позив за предлоге ЕЕА и Норвешког грант фонда. Није изабран за 2. фазу.
3.	Међусекторски приступ с хидроенергетским и навигационим секторима за оперативне мере спречавања поплава у сливу реке Саве - INAS	2,5	1,400	EU фондови (нпр. DTP)	Институт за воде Републике Словеније/ ISRBC је пројектни партнер	Пројектни предлог достављен на 3. позив DTP у марту 2019.
4.	Сигурносно управљање загађењем вода у сливу реке Саве - WACOM	2.5	~1,700	EU фондови (нпр. DTP), GEF	Универзитет у Љубљани/ ISRBC је пројектни партнер	Пројектни предлог достављен на 3. позив DTP у марту 2019.
5.	Иновација Дунав Ecotour	2.5	~ 1,200	ЕЕА и Норвешки грант фонд	Директорат националног парка Ferto-Hansag (HU)/ ISRBC је стручни партнер	Предлог концепта пројекта припремљен и послан на 1. позив за приједлоге ЕЕА и Норвешког грант фонда. Није изабран за 2. фазу.
6.	Дунавски EcoTOURизам	2.5	~ 2,000	EU фондови (нпр. DTP)	Европско друштво за дивљину (AT)/ ISRBC је пројектни партнер	Пројектни предлог достављен на 3. позив DTP у марту 2019.
7.	Балкански бицикл: Савска бицикличка стаза у срцу Балкана		~ 2,000	EU фондови (нпр. DTP)	Регионална развојна агенција Посавје	Пројектни предлог достављен на 3. позив DTP у марту 2019.

Попис пројектних предлога у вези са Оквирним споразумом припремљених за време извештајног периода						
Бр.	Назив пројекта	Трајање (год.)	Буџет (к€а)	Могући извори финансира ња	Водећи партнер/ улога ISRBC	Статус
					(SI)/ ISRBC је придružени пројектни партнер	

ДОДАТАК V. Одабрани догађаји које је организовала или коорганизовала Савска комисија за време извештајног периода

Датум	Састанак	Место	Организатор
16. април 2018.	Састанак са Швајцарском агенцијом за развој и сарадњу (SDC)	Загреб	ISRBC
10. мај 2018.	Састанак са US EPA и REC	Загреб	ISRBC
15-17. мај 2018.	Сава HEC RAS радионица	Загреб	ISRBC, Влада САД-а
18. мај 2018.	Свечаност поводом закључења подршке Владе САД-а	Загреб	ISRBC, Амбасада САД-а
21. мај 2018.	1. састанак представника држава у вези пост-пројектне организације Сава FFWS	Загреб	ISRBC
24-25. мај 2018.	Радионица о адаптацији на климатске промене	Загреб	ISRBC, ICPDR
1-2. јун 2018.	7. Парламент младих	Бохинь	ISRBC
7. јун 2018.	7. састанак Страна	Блед	ISRBC, Влада Словеније
12. јун 2018.	2. састанак представника држава у вези пост-пројектне организације Сава FFWS	Загреб	ISRBC
3-4. јул 2018.	49. седница Савске комисије	Карловац	ISRBC
9. септембар 2018.	Припремни састанак о Протоколу о ванредним ситуацијама	Загреб	ISRBC
10. септембар 2018.	Округли сто о потреби склапања Протокола о прекограничним утицајима	Загреб	ISRBC
13-14. септембар 2018.	9. састанак за спровођење Заједничке изјаве о водећим начелима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав	Беч	ISRBC, ICPDR, DC
4. октобар 2018.	1. састанак радне групе (TG) за пост-пројектну организацију Сава FFWS	Загреб	ISRBC
25. октобар 2018.	Завршни догађај Сава FFWS пројекта	Загреб	ISRBC, WB, Deltares
29-30. октобар 2018.	13. састанак са капетанима капетанија са реке Саве	Бајина Башта	ISRBC

Датум	Састанак	Место	Организатор
7-9. новембар 2018.	Студијска посета чланова Консултационог механизма за систем аквифера сјеверозападне Сахаре	Загреб	ISRBC, GWP-Med
13. новембар 2018.	2. састанак радне групе (TG) за пост-пројектну организацију Сава FFWS	Загреб	ISRBC
14-15. новембар 2018.	Радионица Форума заинтересованих страна о Нацрту Сава FRMP	Београд	ISRBC, WB, Eptisa
23. новембар 2018.	Састанак о обележавању и извештавању о условима пловидбе на реци Сави на заједничком сектору БиХ и Хрватске	Сл. Брод	ISRBC
4-5. децембар 2018.	50. седница Савске комисије	Загреб	ISRBC
25. јануар 2019.	3. састанак радне групе (TG) за пост-пројектну организацију Сава FFWS	Загреб	ISRBC
12. фебруар 2019.	4. састанак радне групе (TG) за пост-пројектну организацију Сава FFWS	Загреб	ISRBC
20-21. фебруар 2019.	Регионална радионица о изазовима и потребама сектора вода и пољопривреде	Загреб	ISRBC, ICPDR, Хрватске воде
25-26. фебруар 2019.	Састанак секретаријата ICPDR и Савске комисије	Карловац	ISRBC
28. фебруар 2019.	7. састанак Одбора за пловидбу	Загреб	ISRBC
5-6. март 2019.	51. седница Савске комисије	Загреб	ISRBC
27.-28. март 2019.	Студијска посета представника сектора водопривреде из Пољске	Загреб	ISRBC
9.-10. април 2019.	Међународно студијско путовање кључних заинтересованих страна пројекта Kura II	Загреб	ISRBC
15. мај 2019.	Студијска посета делегације из Централне Азије	Загреб	ISRBC
22. мај 2019.	Форум заинтересованих страна пројекта „Јаруге –Нови Град“	Загреб	ISRBC
28. мај 2019.	5. састанак радне групе (TG) за пост-пројектну организацију Сава FFWS	Загреб	ISRBC
31. мај - 1. јун 2019.	8. Парламент младих	Кумровец	ISRBC
11.-12. јун 2019.	Радионица Drina nexus follow-up пројекта	Загреб	ISRBC

ДОДАТАК VI. Попис скраћеница

AEWC	Систем раног упозоравања на опасност од акцидената <i>Accident Emergency Warning System</i>
AMI	Подручја од заједничког интереса (за заштиту од поплава) <i>Area of mutual interest (for flood protection)</i>
APC	Спречавање и контрола акцидената <i>Accident Prevention and Control</i>
ARSO	Агенција за заштиту животне средине Републике Словеније <i>Agencija Republike Slovenije za okolje</i>
BA или БиХ	Босна и Херцеговина
CESNI	Европски одбор за израду нацрта стандарда у унутрашњој пловидби <i>European Committee for drawing up standards in the field of inland navigation</i>
CEVNI	Европски правилник за пловидбу <i>European Code for Navigation</i>
DC	Дунавска комисија <i>Danube Commission</i>
DHMZ	Државни хидрометеоролошки завод (Република Хрватска)
DTP	Дунавски транснационални програм <i>Danube Transnational Programme</i>
EC	Европска комисија <i>European Commission</i>
EEA	Европски привредни простор <i>European Economic Area</i>
EG	Стручна група <i>Expert group</i>
Espoo Convention	Конвенција о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту <i>Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context</i>
EU	Европска унија <i>European Union</i>
FASRB	Оквирни споразум о сливу реке Саве (Оквирни споразум) <i>Framework Agreement on the Sava River Basin</i>
FEWS	Систем за рано упозорење на поплаве <i>Flood Early Warning System</i>
FFWS	Систем за прогнозу поплава и упозоравање на поплаве <i>Flood Forecasting and Warning System</i>
FHMZ	Федерални хидрометеоролошки завод (Босна и Херцеговина)
FP	Спречавање поплава <i>Flood Prevention</i>
FRM	Управљање ризицима од поплава <i>Flood Risk Management</i>
FY	Финансијска година <i>Financial Year</i>
GEF	Програм (Фонд) за заштиту животне средине <i>Global Environment Facility</i>

GIS	Географски информациони систем <i>Geographic Information System</i>
GWP CEE	Регионално партнерство Глобалног партнерства за воде за Средњу и Источну Европу <i>Regional Partnership of GWP for Central and Eastern Europe</i>
GWP-Med	Средоземно регионално партнерство Глобалног партнерства за воде <i>Mediterranean Regional Partnership of GWP</i>
HIS	Хидролошки информациони систем <i>Hydrological Information System</i>
HR	Република Хрватска
ICPDR	Међународна комисија за заштиту реке Дунав <i>International Commission for the Protection of the Danube River</i>
INBO	Међународна мрежа ријечних комисија <i>International Network of Basin Organizations</i>
IPA	Инструмент предприступне помоћи <i>Instrument for Pre-Accession Assistance</i>
ISRBC	Међународна комисија за слив реке Саве (Савска комисија) <i>International Sava River Basin Commission</i>
JPA SRB	Заједнички акциони план за слив ријеке Саве <i>Joint Plan of Actions for the Sava River Basin</i>
LiDAR	Светлосна детекција и класификација (оптички или ласерски радар) <i>Light Detection and Ranging</i>
LNG	Укапљени земни-природни гас <i>Liquefied natural gas</i>
ME	Црна Гора
NAV	Пловидба <i>Navigation</i>
NGO	Невладина организација <i>Non-Governmental Organization</i>
NHMS	Национална хидрометеоролошка служба <i>National Hydro-Meteorological Service</i>
PIAC	Главни међународни центар за узбуњивање <i>Principal International Alert Centre</i>
RBM	Управљање речним сливом <i>River Basin Management</i>
RBMP	План управљања речним сливом <i>River Basin Management Plan</i>
RCC	Савет за регионалну сарадњу <i>Regional Cooperation Council</i>
REC	Регионални центар за заштиту животне средине <i>Regional Environmental Center</i>
RHMZ	Републички хидрометеоролошки завод (Република Србија)
RIS	Речни информациони сервис <i>River Information Services</i>
RS	Република Србија
SI	Република Словенија
UNECE	Економска комисија Уједињених нација за Европу <i>United Nations Economic Commission for Europe</i>
UNESCO	Организација Уједињених нација за образовање, науку и

	културу
	<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
USACE	Инжењеријски корпус Војске Сједињених Америчких Држава
	<i>United States Army Corps of Engineers</i>
U.S. Gov	Влада Сједињених Америчких Држава (Влада САД)
	<i>Government of the United States of America</i>
WB	Светска банка
	<i>World Bank</i>
WBIF	Оквир за инвестиције на Западном Балкану
	<i>Western Balkans Investment Framework</i>
WMO	Светска метеоролошка организација
	<i>World Meteorological Organization</i>
WWF	Светска организација за заштиту природе
	<i>World Wide Fund For Nature</i>
ZHMS	Завод за хидрометеорологију и сеизмологију (Црна Гора)